
ÖNCE
KALP
ÖLÜR
ROMAN
İLYAS AMANGELDİ

ÖNCE KALP ÖLÜR

ÖNCE KALP ÖLÜR

İLYAS AMANGELDİ

KAYNAK
YAYINLARI

ÖNCE KALP ÖLÜR

Çeviri
Begenç Muhammedkılıcov - Hüdayi Can

Editör
Hasan Hayri DEMİREL

Görsel Yönetmen
Engin ÇİFTÇİ

Kapak
İhsan DEMİRHAN

Sayfa Düzeni
Ahmet KAHRAMANOĞLU

ISBN
978-605-5510-26-8

Yayın Numarası
289

Basım Yeri ve Yılı
Çağlayan Matbaası Sarnıç Yolu Üzeri No: 7
Gaziemir/İZMİR
Tel: (0232) 252 20 96
Ocak 2011

Genel Dağıtım
Gökkuşağı Pazarlama ve Dağıtım
Merkez Mah. Soğuksu Cad. No: 31 Tek-Er İş Merkezi
Mahmutbey/İSTANBUL
Tel: (0212) 410 50 60 Faks: (0212) 445 84 64

Kaynak Yayınları
Bulgurlu Mahallesi Bağcılar Caddesi No: 1
34696 Üsküdar/İSTANBUL
Tel: (0216) 522 11 44 Faks: (0216) 522 11 78
www.kaynakyayinlari.com.tr

Dün akşam erkenden yatan *o adam*, sabahleyin yine erken uyanmıştı. Kendini çok tuhaf hissediyordu. Bir an ne olup bittiğini anlayamadı. Kendisinin de şaşırdığı bir duygu atmosferi içerisindeydi. Çifteyle alnından vurulup da ölmemiş bir insanın, sağ kaldığına şaşırmasından daha fazla bir şaşkınlık içindeydi. İlk başta nazarını çevirdiği yer, penceresiydi. Dünya yerinde miydi acaba? Pencereden dünyanın küçük, parıltılı bir parçası gözükmekteydi. Havaların basık olduğu yaz günleriydi; güneş henüz doğmamış, ufuk yeni yeni ağarmaya yüz tutmuştu. Ben ona:

– On altı katlı binanın yedinci katındaki pencereden aşağı doğru bakmazsan başka şeyler görmek nasıl mümkün olacak, dedim.

O bana, "Var mısın?" bile demedi. Çünkü şu anda *o adam*a bu ak pak seher vakti, pencereye yapıştırılan büyük ak kâğıttan daha iyi görünmüyordu. Kalkıp aşağıya, ağaçlara, daha şimdiden inleyerek trafikte dolaşmaya başlayan otobüslere, sabah erken saatte işlerine ulaşmak için veya bir başka nedenle sokağa çıkmış insanlara bakmak istese de yattığı yerden

odanın boş duvarlarında göz gezdirmekle yetindi. Titrek parmaklarını hafifçe boynunda dolaştırdı. Ellerini ovdu. Alnında biriken inci gibi ter tanelerini sildi. Nihayet kafasında, "Diriyken ölmek bu mu?" sorusu belirdi ve doğruldu.

Farkında olmasa dahi herkes kendi bedeninin dolu olduğunu hissetmektedir. Fakat *o adam* bu sabah bunu hissedemedi. Bedeninde hissettiği boşluk, acıkmış bir insanın midesinde hissettiği boşluktan daha farklıydı. Vücudu bomboştu. Eli göğsüne uzandı. Kalbinin atmadığını fark edince bedeni aniden boşalıverdi. Nefes aldığı belliydi fakat kalbi atmıyordu.

*O adam*ın ilk önce bileğindeki, sonra boynundaki ve sonra tekrar bileğindeki nabzı yoklarken yaptığı hareketler kendisine ait değildi sanki. Ona hayranlıkla bakakaldım. Kollarını kendisi kaldırmıyor, kendisi ayağa kalkmıyor, kalkıp pencereye doğru yürüdüğünde adımlarını kendisi atmıyor gibiydi. Yoksa bu, Parkinson hastalığı gibi bir hastalık mıydı? Lakin kalp atışlarını hissettirmeyecek bir hastalık var mıydı? Hani şişman bir vücudu olsa, kalp çevresini yağ bağlamış da o yüzden kalbin atışları hissedilmiyor diyebilseydik lakin o da değil.

– Ambulans çağır.

– "Şikâyetiniz nedir?" denilince, "Kalbim atmıyor ." mu diyeceğim, dedi ve kendi kendine güldü.

İçten gelen bu gülüş, dudaklara tebessüm şeklinde yansıdı. Tekrar yerine geçip uzandı. Bu durum kısa sürer, hemen geçer diyerek uyumaya çalıştı. İyi olan

bir şey vardı;o da hiçbir yerinde ağrı sızının olmamasıydı. Ayrıca gücü kuvveti de yerindeydi.

O adam, her ne kadar bedenindeki boşluktan başka bir şeylere yoğunlaşmaya çalışsa da bunu yapamadı. "Bir şeyler yesem, bir bardak su içsem geçer mi?" diye düşündü. Kalktı, su içti ama değişen bir şey yoktu. Derisi âdeta içtiği suyu gösterecek kadar şeffaf olan karnına, güneş görmediği için bembeyaz olan tenine baktı. Ben de baktım. Dışarıdan bakınca gülünç görünse bile *o adam*ın aklına hiç de gülmek gelmiyordu. Belki sinirden belki korkudan belki de içinde bulunduğu durumu gerçekten komik bulduğundan, bir an bana gülümsedi. Olup bitenlere inanamıyordu.

"Gece boyunca iyi uyudum. Kâbus görmedim. Uykuya doymuş olarak uyandım. Partilere katılmayalı da bir hafta olmuştur. Ben..."

O adam yavaşça ve dikkatlice oturup kalkmaya başladı. İçinden de bir, iki diye saymaktaydı. Otuz beşe ulaştı. Beş kere daha oturup kalktı, daha fazlasını yapamadı. Ama kırka ulaşabildi ya! Yakın zamanlara dek bu kadar spor yaptığını hatırlamasa da *o adam*, her sabah önce hafif jimnastik hareketleri, sonra da koşu yapar; kültür-fiziğin mucizesine inanırdı.

"Yaş altmışken kırk defa oturup kalkabilmek de az buz bir şey değil hani." Yoksa gerçekten az mıydı? "Oğluma sorsam, az değil, der." Oğlu Sahi'ye telefon etti. Oğlu, babasının sorusunu:

– Kendini kastederek soruyorsan az değil. Bir de biliyorsun bu, herkesin kapasitesine bağlı. Yapılı,

kaslı olan birisi elli defa bile yapabilir aynı hareketi, diye cevapladı.

– Kalbin bunlarla bir ilgisi var mı?

– Kalp sağlam olmalı. Baba, neden soruyorsun? Zaten sen benden daha iyi bilirsin bütün bunları.

– Bilirim bilirim de... Neyse, hoşçakal. Son zamanlar ailece ziyaretime gelmeyi aksatıyorsunuz.

– Gelmek istiyorum aslında; tamam, geliriz baba.

– Tamam, görüşürüz!

– Görüşürüz!

"Kırk defa oturup kalkabiliyorsam, daha yaşayacağım demektir bu."

O adam, sanki ölüm tehlikesini atlatmış gibi rahatladı. Fakat elleri ile tekrar tekrar kalbini kontrol ediyordu. Kalbi atıverecek gibiydi, aslında atmalıydı da. Bir bakıma bir değişiklik yoktu ama bir bakıma da her şey değişmişti. Aklına, damarlarında kanın akıp akmadığını öğrenmek için mutfaktan bir bıçak alıp vücudunun bir yerlerini kesmek fikri geldiği an *o adam* kendinden korktu. Evraklarını, eşyalarını toparladı ve işe gitmek için yola çıktı. "Dışarı çıkarsam her şey düzelir." diye düşündü. Hani, çok büyük bir şehirde bakışın bulanıp kaybolduğunda tanıdık bir binayı gördüğün an her şey bir anda düzeliveriyordu ya; işte, öyle bir şey bekliyordu.

Dışarı çıktı ama değişen bir şey olmadı. Arabalar eskisi gibi yanından geçip gitmekteydi. İnsanların yüzlerinde bir değişme yoktu, elleri ve ayakları eskisi

gibiydi ve herkes kendi derdinde yoluna devam etmekteydi. Herkesin derdi başından aşkındı. Kimsenin kimseyle işi yoktu. Herkes yanından geçip gitmekte olan insanın yüzüne yandan bakarken, "Bunun da mı kalbi yerinde değil acaba?" der gibiydi. *O adam* da yanından geçmekte olan insana yandan baktı. Gitgide yüzü aşağıya çevrildi ve bir daha yüzünü yukarıya kaldırmak istemedi. Tek başına çürük yumurta gibiydi. "Hiç kimse beni görmese, ben de kimseyi görmesem..." dedi. Sanki kış günü sokağa gömlekle çıkmış gibi bir gariplik hissediyordu. Hayır, herkes paltoluydu ama kendi üzerinde o gömlek bile yoktu. En kötü olansa, *o adam*ın çıplak olarak değil, herkes gibi, giyinik vaziyette yola çıkmış birisinin rahatlığı içinde sakince yoluna devam etmesinin kendisine ağır gelmesiydi. Titriyordu, üşüyordu; üzerinde bir gömleğinin bile olmadığını biliyordu ama çürümüşlüğünü belli etmek istemiyor, güya sıcak havadan bunalmış biri gibi üfleyip püflüyordu. *O adam*ın aklından kış günleri geçmekteydi ama gerçekte hava sımsıcaktı.

İşyeri olan Botanik Enstitüsü evine yakındı.

"Bütün bunlar belki de çok okumaktan ve ağır bilimsel çalışmalardan kaynaklanmaktadır. Aklıma zarar verecek derecede ağır çalışmalar da yapmıyorum ama... Hep aynı şeyler, yapraklardaki hücreler güneş ışınlarından yeşil renk almakta... Benim kalbim yokmuş. Olmayıversin canım. Kafam, karnım, ellerim ve ayaklarım var ya. Kendime yetecek kadar gücüm

de var. Yeter. Birazdan kekikle demlenmiş çaydan da içerim…"

Karşısına ilk çıkan insanla, karşılaştığı herkese kaşlarını çatan, herkeste kendisi hakkında ağırbaşlı, işi başından aşkın, dünyanın bugünü ve yarınıyla ilgili meseleleri tayin eden gerçek bir bilim adamı izlenimi bırakmaya çalışan genç bir iş arkadaşıyla tokalaştı.

– Elleriniz buz gibi. Klimalı bir araçla gelmişsiniz galiba.

O adam genç arkadaşını muhatap almadı bile. Tebessüm etti. Gerçek veya yapmacık olduğunun önemi yok, sadece tebessüm etti. Her neyse; genç, hiçbir şey anlamamıştı, uzatmadı.

"Gerçekten buz gibi miyim? Demek bu yüzden kış günlerini düşündüm yol boyu."

Çalışma odasına girer girmez termometre aramaya başladı. Havadaki nem oranını gösteren barometrelerle birleştirilmiş olanlar dâhil her türden termometre vardı odasında ama doktorların kullandığı normal termometrelerden yoktu. Suyun ve toprağın ısısını ölçebilen termometre olmalıydı bir yerlerde ama onlar da koltuk altına sıkıştırılamayacak kadar büyük ve kabaydı. Nasıl olduğunu kendi de anlamasa bile onu da bulmuştu nihayet. Kutusunda duran termometrenin sıcaklığı gösteren kalın ve kırmızı renkli sıvısı yirmi beş dereceyi göstermekteydi. *O adam*, termometreyi silkeleyip sıfır dereceye indirmeyi bile düşünmeden, cihazın alt kısmındaki kırmızı sıvılı kısmı avucuyla kavradı. Gözleri kırmızı

sıvı sütuncuktaydı. Sıvı, gözleri önünde yükseleceği yerde aşağıya iniyordu. Yirmi dereceye yaklaştığında sıvı sabit kaldı. *O adam*, bu sefer termometreyi silkeleyip sıvıyı sıfır dereceye indirdi. Ne kadar büyük olduğuna aldırmaksızın cihazı koltuk altına sıkıştırmak istedi. Koltuk altı, avuç içi değil ya, daha sıcak olmalıydı. Odasının kapısını içeriden kilitleyip gömleğinin düğmelerini açtı. "Daha küçüğü yoksa da ne yapalım, termometrelerin hepsi aynı nihayet." diye düşündü. Önemli olan, ölçtüğü ısıyı gösterebilmeleriydi. Kırmızı sıvı sütuncuk yavaş yavaş yükselmeye başladı. On, on beş, on sekiz, yirmi, yirmi iki. Sıvı sabitlendi. *O adam*, termometreyi hafifçe yerinden oynatarak daha sıkı bastırdı. Fakat kırmızı sütuncuk sabitlendiği yerde âdeta donmuştu. Sıcaklık yirmi iki derece…

Kertenkelelerin, sürüngenlerin, solucanların vücut sıcaklığı bile bundan daha yüksekti. Onlarınki kaçtı acaba? *O adam*ın, aklına gelen bu soru yüzünden canı sıkıldı. Kaç yıldır canı sıkılmak nedir bilmeyen *o adam*ın çatılmayı unutmaya yüz tutan kaşları çatıldı.

"Olamaz, hastalanmış olmalıyım; benimki gibi bir hastalığın mevcudiyeti pek mümkün, nereden bilebilirim? Hem ben doktor değilim ki." diye düşündü.

Telefonla acil servisi aradı. Telefondaki ses, "Buyurun. Acil servis, nöbetçi doktor Berdiyeva. Sizi dinliyorum." deyince, *o adam*ın yüzünde yeniden mütebessim bir ifade belirdi.

– Özür diliyorum, bana bir şeyler oluyor.

– Şikâyetiniz nedir?

– Bilmiyorum, bir şeyler oluyor.

– Ateşiniz var mı?

– Yok.

– Başınız dönüyor mu?

– Hayır.

– O zaman, nedir efendim şikâyetiniz?

– Bilmiyorum, şey... Kalbim...

– Kalbiniz mi ağrıyor?

– Hayır.

– Bakın beyefendi! Alkolü az tüketin. Şimdi soğuk suyla duş alın. Sonra şöyle demli bir çay için. Hanımınız size bol biberli bir çorba pişirsin, onu için. İyileşmediğiniz takdirde tekrar bizi arayın.

– Tamam kızım...

"Böyle olacağını tahmin etmiştim. Hâlden anlayan yok ki." dedi ve telefonu kapatıp uzak bir yere koydu. "He, he, he ..." diye hafifçe güldü. "Sinirden içine ateş düşmüş birisinin gülmesi mi bu? Keşke ateş düşecek bir iç olsaydı bende. İyi bir durum değil bu, hiç iyi değil. Şimdi kapıdan birisi girse, tokalaşmasam da ayıp olur. İyisi mi çıkıp gideyim."

Termometreyi yerine koydu, daha ağzı açılmamış çantasını aldı ve çıktı. Odasının kapısının kilitli olmasına şaşırdı. Sonra, kapıyı kendisinin kilitlediğini hatırladı. Aceleyle cebini karıştırdı. Kendisine "Aptal!"

diyerek cebinden anahtarını çıkardı. Ter basmıştı. Bir elinde anahtar, diğerinde çanta, hem üşüyor hem de terini silmek için çabalıyordu. Hem ağlamak hem gülmek geldi içinden. Nihayet kapıyı açtı. Çıkıp tekrar kilitlemeliydi kapıyı. Of...

Oflamak *o adam*a hiç yakışmıyordu. Giderken açık olan kapıların birisinden içeri doğru baktı ve:

– Hastalanmışım galiba. Soran olursa evden arasınlar.

– Sizi eve kadar bırakıp geleyim mi?

– Hayır, kendim giderim. Siz çalışmaya devam edin.

Oturduğu apartmana geldi. Yedinci kata çıkmalıydı. Asansör hemen geldi. Eşi Maysa vefat ettiğinde aşağıya indirmek için tabutun asansöre sığmayışı, bu yüzden merdivenlerden indirmek isteyişleri, tabutun merdivenlerden de geçemeyişi bir an gözlerinde canlandı. Bu sahne kendisini daha kötü hissetmesine sebep oldu. Evine girer girmez kendini kanepeye attı, uzandı.

"Ölüyor muyum? Ölüyorum herhâlde. Başkaları gibi değil, ayakta ölüyorum. Şu yattığım yerde ölürsem benim de cesedimi aşağıya indirmekte zorlanırlar. Dışarıda ölürsem beni teçhiz ve tekfin için tekrar eve koyarlar. Üstelik bir de sahipsiz köpek gibi, sokakta öldü, derler."

Adeta kendisi için bir tabut getirilmiş de yanına konmuş gibi olduğunu düşünen *o adam*, yattığı yerden bir

hamlede doğrulup ayağa kalktı. Tanıdıkları arasında tek doktor *M* idi, o da zührevi hastalıklar uzmanıydı. *M*'nin kendisine daha önce yardımı dokunmuştu ama artık o kendisinden zerre kadar yardım beklenilmeyecek bir insan oluvermişti. Arkadaşları, üniversiteden sınıf arkadaşları, başka tanıdık doktorlar vardır belki; ama şu an *o adam*, *M*'yi görmek bile istemiyordu. Bana baktı.

– Oğlunu çağır.

– Gelmez o. İşi vardır. Gelse gelse akşama gelir.

– Düşün o zaman, başka kim olabilir?

– Kim olabilir, kim olabilir? "Yukarıdaki" de işte.

– İşte olmasa bile onu çağırır mıydın? Ne gerek var? Gelip başucunda ağlaşmaları mı senin aradığın? Zaten ağlarlar. Kim olursan ol, ölürsen ağlayacak insan bulunur.

Bu esnada telefon çaldı.

– Evet.

– Merhaba!

– Ha, sen miydin? Merhaba!

– İşini aradım. Hastaymış, evine gitti, dediler. Neyin var?

– Yok, bir şey. Dinlenmek istedim.

– Ben de öyle düşünmüştüm zaten. Sana nezle bile bulaşmıyor ki.

– Evet, dinliyorum.

– Bulmaca dolduruyordum da; Rus bestecisi,

Chaikovski desem uymuyor, Skryabin desem kısa geliyor. Başka bir isim de aklıma gelmiyor.

– Rahmaninov uyuyor mu?

– Rahman... Uydu. Bilim adamı canım, nasıl da hemen buluverdin.

– ...

– Keyfin yok gibi. Olmazsa geleyim.

– Dün gece uzun oturmuşuz. Yorgunum, yatacağım.

– Tamam, uykudan alıkoymayayım.

– Kızma, yarın kendim ararım.

– Ben kim, kızmak kim? Çao!

– Çao, cancağızım!

Telefonu kapatıp tekrar bana baktı. Ona göre her şey benim yüzümden oluyordu.

– Ölüm döşeğindeyken canımlı manımlı konuşmasam iyi olacaktı.

– İyi ki onu yanına çağırmadın.

– Nasıl çağırabilirim? Gelince yanında buz gibi yatacak mıyım?

Yan tarafta duran kalemi alıp kâğıda Chaikovski, sonra Rahmaninov diye yazdım. Harfleri saydım. İkisinde de aynı sayıda harf vardı.

– İkisi de on harf.

– Neyin ikisi?

– Chaikovski, Rahmaninov. İstersen say.

– Sen de, başka işin mi yok. Bulmaca için aradığını mı sanıyorsun?

Kendimi toy bir çocuk gibi hissettim, utandım.

O adam kendine çay yaptı. Sofraya oturdu. Kulağına sürekli mırıldandığı müzik geldi:

“Yok yok, olmaz.” dedi ama kendisi de gülüyordu.

– Bugün, dünyanın ilk kalpsiz adamı bir parça ekmeğe alabildiği kadar çok tereyağı, sonra onun üstüne reçel sürerek kahvaltı yapıyor. İştahına diyecek yok. Yaz, yazar! Niye bana şaşırıyorsun? Ne gözlerim şaşı ne çenem eğri. Sedef hastası da değilim. Öyle olanlar bile yaşamaya devam ediyorlar ya. He he...

– Kalbinin olmayışını, teninin rengi biraz değişmiş olan insanlarla kıyaslıyorsun.

– Ya, nasıl kıyaslamam? Böyle alacalı bulacalı olanlar ellerini, yüzlerini göstermeye çekinirler. Olabilir, çekiniyorumdur belki de. "Neden çekiniyorsun?" denilirse, kalbim yok diye cevaplayıveririm. He he he... Vücudumun buz gibi olması da geçti mi, tam bir insanım.

“Yok yok, olmaz" dedi. Ama kendisi gülüyordu hâlâ... “Ha! Votka! Votka içersem ısınırım ya.”

Duramadım, cevap verdim:

– Ya öldüğünde ağzından votka kokusu gelirse?

– Rahmaninov’u hatırlayabiliyorsam ölmem. Votka, votka!

O adam, ağzı daha açılmamış bir votka şişesini raftan çıkardı. Aynı şarkıyı mırıldanarak iki yumurta

kırdı, pişirdi. Bir tabağa domates, salatalık ve soğan doğradı. Bardağına votka doldurmadan önce bir an durakladı. "Vücut ısımı ölçebilmem için evde termometre var mıydı?" diye düşündü. "Termometre ne arasın?" Hemen giyindi. "Beni güneş ışınlarındaki radyasyon çarpmasın sakın?" diye düşünerek kafasına bir bere giydi. Kalbi... Belki kalbi tekrar çalışırsa diye kalbinin sesini dinleyebilmek için stetoskop almaya karar verdi.

Adımlarını her ne kadar kendisi atmıyor gibiyse de, hızını kesmeden eczaneye vardı. İlaç yapılan bitkilerin kokularını alınca içi açıldı. Nasıl da nane kokuyor... Yavşan kokusu da var. "Kalbime baksam, o da çalışıyordur şimdi." Elini yavaşça göğsüne götürdü. Sessizlik. Bu, eli ile göğsüne dokunmasa bile belli oluyordu. Sakinleşti. "En iyisi kalp ilaçlarından alayım." dedi.

– Kızım, şu kalp dinlenen cihazlardan...

– Stetoskop mu?

– Evet evet, stetoskop.

"Ne biçim adı var? İyi ki ,niçin kullanacaksınız, diye sormuyorlar."

– Bir de termometreyle kalp ilaçlarından bir tane verir misiniz?

– Hangisini?

– İyi ve güçlü olanından...

– Karvalol mu vereyim?

– Ver, ver.

Eczacı kız, "Başka arzunuz var mı?" der gibi adamın yüzüne baktı.

– Sağol kızım.

Müşterisi ile işini bitirmiş olan eczacı kız, bakışını sıradaki müşteriye çevirdi.

Parasını ödediği malzemeleri eline aldığında *o adamın* yanaklarındaki kasların hepsi bir anda çekildi. Zaten tamamen giymiş olduğu beresini daha da aşağıya çekti, hızla eczaneden çıktı. Asansör dördüncü katta durdu. Ağlaması daha yeni dinmiş olan kızını peşine takarak asansöre binen genç kadını tanıyordu. Genç kadın dördüncü, kaynı altıncı katta oturuyordu. Kadın asansöre binerken yaşmağını bağlamak istiyor gibi görünse de bunu yapmadı. Alışkanlık üzere yemenisini biraz düzeltti, kaşlarını çatarak durdu. Bu esnada, ağlaması tam da dinmemiş olan çocuk mızıldanmaya başladı.

– Mızıldanma! Ne yaparsan yap, babaannenlerde kalamazsın.

– Sarı kız belki de babaannesini çok seviyordur.

– Ha sarışınmış ha beyaz tenli, kendi işinize baksanız daha iyi olmaz mıydı?

– Tamam. Tamam, kızım. İçimden geldi, deyiverdim. Sarışın değil beyaz tenli...

– Efendim, fazla oluyorsunuz. Rica ederim!

Neyse ki asansör hemencecik altıncı kata geliverdi. Kadın kaçarcasına, kızını çekiştirerek asansörden indi. Kadının çocuğa ne zaman vurduğunu

göremedi ama çocuğun aniden gelen ağlama sesini duyunca irkildi *o adam*. Ne olduğunu anlayamadan asansör kapısı kapandı. Göğsünü dinledi, değişen bir şey yoktu. Elindeki stetoskoba ihtiyaç kalmayacağını anladı.

"Dövüyorsa da kendi çocuğunu dövüyor. Seni annen dövmemiş miydi? Hem de nasıl döverdi..." diye düşündü.

O adam, soğumaya yüz tutmuş omleti önüne çekti. Şişeden votka doldurdu. Alışkanlık üzere, içinden "Şerefe!" diyerek içki bardağını şişeyle tokuşturdu ve bardağı bir dikişte boşalttı. Votkanın eski tadı ve acılığı yerindeydi. İştahla yemeğe saldırdı. Tekrar dikti. Üçüncü dikişten sonra eczaneden aldığı ve gelince köşeye atmış olduğu malzemelere gözünün bir ucuyla baktı. Hırsızlık yapıyor gibi yavaşça yerinden kalktı ve termometreyi kutusundan çıkardı. Cıva sütununu sıfırladıktan sonra vücut sıcaklığını ölçmeye başladı. Beklemek zor geldi ve tekrar bir içki doldurdu kendisine. Ama içmek istemedi. Biraz yemekten atıştırdı. Zaman âdeta donmuş gibiydi. İçki yavaş yavaş tesirini göstermeye başladı. Üstündeki gömleği çıkardı ve fırlatıp attı. Dünyası kayıp gitti. Hâlsizleşti. Kanepeye uzandı. Koltuğunun altındaki termometreyi iyice sıkıyordu. "Vücut sıcaklığım geri gelirse, kalpsiz yaşamaya devam edebilirim." diye düşündü.

"Ey yazar! Kimin kalbi var ki? Az önceki çocuklu kadının mı? Ya onun gibi olan milyonlarca kadın ve

erkeğin? Hiç kimsede kalp yok, yok, yok! Bende de bende de yok. Tek bir fark var ki onlar bunu bilmiyorlar ama ben bi-li-yo-rum! Bir de benim k-kalbimden kime ne canım? Mesela bu, hayır şu parmağımda sargı olsun. Herkes ne olduğunu sorar. ama istersen kalbini sök, at. Hiç-ç k-kimse anlamaz bile. Yoksa insan için hangisi daha önemli? Ha, yazar?"

Uyku bastırmaya başladı. Uykuyla uyanıklık arasında mırıldanmış mıydı yoksa bir şeyler mi sayıkladı; kollarını sarkıttı, termometre yuvarlanarak yere düştü. Bunu fark edemedi bile, horlayarak uykuya daldı. Yere düşmüş olan termometre yirmi iki dereceyi gösteriyordu.

***

Yatış o yatış, öğleyin kalktı. Sabah olduğu gibi, gövdesinin boş olduğunu anladı. Üstelik olan bitenden kafası iyice şişmişti. Masanın üstünde durmakta olan yarısı içilmiş şişeyi gördüğünde neler olduğunu hatırlamaya çalıştı. Yerden termometreyi kaldırdı. Kaç gösterdiğini anlamak için termometreye uzun uzun baktı. Cihazı silkeledikten sonra özel kutusuna koydu ve çekmeceye attı.

"Ölene dek böyle kalpsiz mi yaşayacağım? Ölmeyi nereden çıkardın, kalbin yoksa nasıl öleceksin? Delirmesem iyi." diye düşündü.

İçki dolu kadehe uzandı, boşalttı ve kendine çay yaptı. Hâlinden, belli bir karar almışa benziyordu. Ya da kararsızlığın tam kendisiydi bu.

Aklının derinliklerinde annesinden dayak yiyen ve ağlayan kız çocuğunun sesi yankılandı. *O adamın* dünyada en sevmediği şey, çocukların ağlama sesiydi.

– Yanlış söyleme yazar, en sevmediğim şey, çocuğunu döven annenin sesidir.

– Özür dilerim, bunu tam olarak bilmiyordum. Şimdi de senin ne yapacağını bilmediğim gibi.

– Onu ben de bilmiyorum... He he he... Kalpsiz, buz gibi ve boş bir vücutla nasıl yaşarım? İyisi mi beni öldür bitsin. Ha? He he... Maysa da ölmemiş miydi?

– Niye bana böyle dik dik bakıyorsun? Maysa'yı ben mi öldürdüm? Ben sadece olan biteni yazıyorum.

– Hayır, hayır. Yazar, söyle bana. Maysa öldü, değil mi? Ben de öleyim o vakit.

– Maysa öldü, evet. ama buz gibi değildi o üstelik kalbi de yerindeydi onun.

– Yerinde miydi acaba? Yerinden oynamış olmasın? Onu yerinden oynatan da ben olmalıyım. Benim yüzümden...

O adam kafasını aşağı eğdi ve bunu öyle bir yapmıştı ki dışarıdan bakınca o kafa sanki ona ait değil gibiydi. Az önce gülmekte olan adamdan eser yoktu. İnanılır gibi değil. Ağzını açmadan, dişlerinin arasından konuşarak, "Benim gibi bir insanda kalp durmaz ki..." dedi. Sonra, biraz kafasını kaldırarak gülümsedi ve "Kaybolacaksa da niye bugüne kadar beklemiş?" dedi bana. "Bilmiyorum. Belki kalbinin kaybolduğunu sen

ancak bugün fark etmişsindir?" *O adam*ın cevabı, masaya kuvvetli bir şekilde vurmak oldu. Geri çekildim ve yazmaya devam ettim.

– Kalp hiç kaybolur mu? Cepteki para veya bir anahtar değil ki o kaybolsun. Hayattayken... "Hayır yazar, "hayat" diye yazma; sen onu "hayat isimli savaş meydanı" diye yaz; çünkü ben kalbimi kaybettim. Bak, bak! Bazıları vicdanını kaybetmiş, bazıları aklını, bazıları ise gözlerini kaybetmiş de uçuruma doğru gittiklerinin farkında bile değiller."

Ben, *o adam*ın "He he he..." demesini bekledim ama o, derin bir nefes aldıktan sonra "Halil'im o savaşta kendisi kurban oldu." dedi.

Halil, *o adam*ın kendisinden iki yaş küçük olan kardeşiydi. Ardında üç oğul ve bir kızı ipi kopmuş tesbih taneleri gibi saçtı ve gitti. Ne zaman Halil'i hatırlasa *o adam*ın aklında o çocuklar ve kardeşinin çocukken yırtılmış olan dudağı canlanırdı. O zamanlar olsa olsa on yaşlarındaydı.

– Yaşadın ha, yazar. Eski günlerim hep böyle vakalarla dolu.

O adam, yazdığım şeyleri sanki görünmez bir kâğıdın yüzünden okuyormuş gibi, bakışlarını bir noktaya dikti.

***

Halil ile sanki yapışık ikiz gibiydiler, her zaman birlikte oynarlardı. Bir gün, koşuşurlarken Halil tökezleyip düştü ve dudağı yarıldı. Her şey bugün

olmuş, zaman hiç geçmemiş gibi. Yine de zaman geçiyor diyorlar. Kardeşi bir eliyle sıkıca abisinin elinden tutmuş, diğeriyle de kan gelmesin diye yarılmış dudağını bastırıyordu. Uzaktan anneleri göründü.

– Anneciğim! Yakalamaca oynuyorduk. Kendisi birden tökezleyip düştü. Ben yapmadım. Dövme anne!

Sözlerine itimat edilip dövülmeyeceğini zannetse de dövülme ihtimalini hepten göz ardı etmemişti. Ama bu şekilde davranırsa ağır bir dayak yemeyeceğini düşünüyordu. Hiç beklemediği bir anda yanaklarına acı bir tokat aşkedildi.

– Ben yapmadım dedim ya.

– Kardeşine göz kulak olsaydın hiç düşer miydi? Aksine at gibi koşmuşsundur onunla yarışmak için. Onun yerine sen düşseydin keşke, keşke sen düşseydin!

Anneden gelince acısı ziyadeleşen tokatlardan birkaç tane yemişti vücudunun çeşitli yerlerine.

Yarısı boşalmış şişenin önünde, masanın üstüne başını bırakıveren *o adam*, hâlâ kendine tokat atılıyor gibi iki yana doğru sallanıyor ve kendini bu tokatlardan kurtarmaya çalışıyordu.

– Ben nasıl kardeşimin yerine düşeyim, ha?

Evladını yüzü gözü kana bulaşmış gören annenin sinirleri hiç yatışmak bilmedi. Kardeşini her gördüğünde, onun yerine düşmemiş olduğu için dayak

yediğini hatırlayıp kalbi küt küt atarken, sürekli yumruğunu sıkıyordu. Neymiş, kardeşi hastalıklı büyümüşmüş. Daha ilk tokat atıldığında, kardeşi kadar bir kıymetinin olmamasını onur meselesi yapan *o adam*ın genç kalbi, kafesten kurtulmaya çalışan bir kuş gibi kendini tekrar tekrar göğüs kafesine çarpıyordu.

***

Bir an kalbi çarpıyor gibi oldu, "Çarptı!" diye bağırdığını sonradan fark etti. İki eli de göğsündeydi. Ama ne elleriyle ne de aklıyla ikinci bir çarpmayı hissedemedi. Alelacele, eczaneden almış olduğu stetoskobu kutusundan çıkardı. Cihazın kulaklığını kulağına takıyor fakat cihaz sürekli olarak düşüyordu. Acele ettikçe gömlek düğmeleri daha da zor açılıyordu. Düğmelerden bir kaçı koparak dağıldı. Nihayet, metal başlığı göğsüne dayayabilmişti. Cihazı sağa sola kaydırıyor, derin derin nefes aldıkça ciğerinden gelen "hışş" sesini, yutkunuşunu bile duyuyor ama kalbinden hiçbir ses gelmiyordu.

Bu arada telefon çaldı.

– Evet, dinliyorum. Ha, oğlum sen misin?

– Baba! İşten çıktı, hastalanmış galiba, dediler. İyi misin?

– İyi mi kötü mü anlayamadım ki. Şey... Keyfim yok.

– Kültürfiziği fazla kaçırıyor olmayasın. Sabah koşularını da azaltsan diyorum.

– Bundan sonra azaltacağım. Sana da sorulmaz ama hasta olduğumu nasıl öğrendin?

– O kadar da değil baba. Müdür yardımcınız aradı. "Gelebiliyorsa yarın sabah dokuz olmadan işe gelsin, akademi başkanı onu bekleyecek." dediler.

– Niye beni değil de seni arıyorlar acaba?

– Seni aramışlar ama telefona cevap veren olmamış. Evde miydin?

– Eczaneye kadar çıkmıştım. O zaman aramışlardır. Başkan neyle ilgili olarak çağırmış acaba? Sormadın mı?

– Sordum. Bir iş gezisi için yurt dışına gidilecekmiş. Nereye gidileceği henüz tam belli değilmiş. Muhtemelen Afrika'da bir yerler olabilirmiş. Yarına kadar iyileşirsin herhâlde.

– Afrika mı dedin? Eskiden beri dedikodusu yapılıyordu, şimdi gerçekleşiyor herhâlde. O zaman yarın işe çıkarım.

– Hastaysan gitme baba. Daha ortada fol yok, yumurta yok. Nasıl, kendini daha iyi hissediyor musun? Ayna'yı da alıp yanına gelmeyi düşünüyordum, hem akşama yemek de yapar bize.

– Kapım her zaman açık. Evde malzemem de var.

– Gereken her şeyi ben alırım.

– Ben evdeyim. İşten çıkamıyorum diye gelmemezlik etme ama.

– Geleceğim baba, geleceğim. Şimdilik hoşçakal, kendine iyi bak!

– Tamam oğlum.

Ahizeyi bıraktı ve bana baktı.

– Bunun da kibarlığı tuttu. Neden dersin? Ha, yazar?

– Oğul dediğin hasta olduğun zaman ziyaretine gelmeli.

– Gelsin, gelsin. Boş boş gezeceğine babasını ziyarete gelsin, daha iyi. At, sahibine göre kişnermiş. Evlat babasına benzemezse olmaz ki. Ben de çok gezerdim eskiden. He he he...

– Gelininiz Ayna çok iyi birisi yine de. Kocası ne yaparsa yapsın, nerelere giderse gitsin bütün bunlara iyi sabrediyor.

– Bence, bebek doğuramadığı için kendisini suçlu hissediyor, bu yüzden her şeye katlanıyordur. Sahi doğurmamış olsa, Maysa da her şeye katlanırdı.

– Son göründükleri doktor onlara, çocuğunuz olabilir, dememiş miydi?

– Demiş demesine de... Ortalıkta koşuşturup duran bir torunumun olmasını ben de isterdim ayrıca.

– O-o-o, torunun olsun mu istiyorsun? Bu ne büyük gelişme böyle?

– Bana güvenmeleri zor. Ben beceremem de keşke annesi yaşasaymış.

– Becermeyecek ne var? İşine giderken torununu kreşe bırakır, dönerken de alırsın. Oyununu oynadıktan sonra da gece yanında yatar.

– Hayır yazar. Biliyorum, ben hep hülyalar peşinde koşa koşa bu dünyadan geçip gideceğim. Ne zaman torun sahibi olacağım, kim bilir? Torunum büyüyene kadar zaten ölür giderim. Bana musallat olan bu bela da nedir böyle? Pompam da herkesinki gibi düzgün çalışmıyor. Ben bir bahtı kara olmasaydım Maysa'm da kendine kıymazdı. Boşu boşuna ölüp gitti. Oysa beni ne çok sevdiğini sen de biliyorsun. Ben onu, onun beni sevdiği kadar sevemedim. Şu an yanımda olsaydı, şu an... Şu an...

Maysa'yla ilgili başka bir şey hatırlamak istemedi ve sustu. Sanki o günlerdeki derdi bugünkü derdine dermanmış gibi, hatıralarını deşeledi.

***

Evet, "canımcık"larından *o adam*a bulaşan hastalığı, dostu *M* evde tedavi etmişti ama hanımının hastaneye getirilmesini söylemişti. *O adam* da mecburen hanımını hastaneye götürmüştü. Üç beş gün içerisinde *M*, Maysa'nın hastalığını da tedavi etmişti. Fakat vücut tedavi olsa da kalpteki yaraların tedavisi mümkün değilmiş demek. Maysa'nın hastalığı bedeninden ayrılıp ruhuna geçmişti sanki. Kocasının geceleri sakinleştirmek için kendisine, "Bir daha tekrar etmez, Maysa'm." demesine o, "Zaten mümkün mü tekrarlanması? Namus da ölüm gibi, insan için bir kerelik değil midir?" diye karşılık verirdi.

O adam, hanımının ne demek istediğini o an anlayamamıştı. Hanımının söylediklerini, "Yoksa tekrar o

kötü kadınlara gitmeyi mi düşünüyorsun?" şeklinde anlamıştı.

– Söyledim ya, bir daha yapmam, diye. Bana inanmıyor musun yoksa? Beni çok iyi tanırsın, yüzüne bakmam dediğim insanın kapısının önünden bile geçmem. Senin kastettiğin kişi ise tam bir... İstersen anam babam üzerine de yemin edebilirim.

Maysa'nın cevabı susmak oldu. Yaşadığı ıstırabı sessizce içine gömdü. Bundan sonra ikisinin karı koca olarak birlikte yaşamasının çok zor olacağını anlamıştı *o adam*. Belki de bu, bir daha mümkün olmayacaktı.

Bir gün eve içkili geldi, hanımına ve on yaşını daha yeni doldurmuş oğluna bağırdı çağırdı. Durumu böyle kurtarabileceğini düşünmüştü. Ama bu tür hareketlerin yarardan çok zararı olurdu hep. Zamanla her şey düzelir, diyerek sabretmeyi denedi. Ama nafile. Durum, düzeleceği yerde daha bir içinden çıkılmaz hâl aldı. Mahkemelere düşmek ve ailenin parçalanması Maysa'yı korkutur, diye düşündü. Ayrılmak için mahkemeye dilekçe vereceğini söyledi. Oğlundan başka hiçbir şeyle ilgilenmeyen Maysa –ne yaparsan yap der gibi– yine kocasını cevapsız bıraktı. İş çıkmaza girdi. Maysa hep aynıydı. Daha yeni evlenmiş olan köylü gelinler alışana kadar nasıl kocalarının gözlerinin içine doğrudan bakamazlarsa, aynı onlar gibi, bakışlarını sürekli kocasından kaçırıyordu. Odasından hiç çıkmıyordu.

“Ayrılmak için esas teşkil edecek şikâyet konusu nedir?” denilince, arkadaşı *M, o adam* için, mahkemeye sunmak üzere bir yazı hazırladı. Bu yazıyla birlikte mahkeme, ayrılma kararı verebilecekti. Yazıyı almak için uğradığı arkadaşı *M*’nin çalışmakta olduğu Kızıl Haç Hastanesi’nden ayrılırken keyfine diyecek yoktu. Arkadaşının hazırlamış olduğu yazıyı eline aldığında, sanki aileyi parçalanmaktan kurtaracak sihirli bir yazıyı eline almış gibi oldu. Maysa’nın bu yazıyı okuyunca hemen dizleri üstüne çökerek pişmanlık göstereceğini düşünüyordu.

Maysa ne de olsa bir Türkmen hanımıydı. Böyle bir yazı onun için gerçekten dehşet verici bir şeydi. Bu yazı hakkında bir dedikodu yayılırsa el içine çıkamazdı. Olmaması gereken bir olayın gizli tutulması gerekir ama bu yazı her şeyi herkese açıkça duyuracak bir şeydi. Bu yazıya dayanarak *o adam*, hanımıyla gayet rahat, hatta sesini biraz yükselterek de konuştu. Nihayet, her şey bittikten sonra, kendine güvenerek ve sesini yükselterek yapılan bu konuşmaların gereksiz olduğunu, gülünç olduğunu anlamıştı.

Maysa’nın mahkemedeki tavırları; evin, eşyaların bölüştürülmesi, çocuklarının annenin mi yoksa babanın mı yanında kalacağıyla ilgilenen birisinin tavırlarına hiç mi hiç benzemiyordu. Daha hiçbir şey belli değildi. Dilekçe ve belgelerin incelenmesini müteakip hâkimin, çifti ayırmaya karar vermesinden sonra nasıl içinden çıkılmaz bir duruma düşeceğini *o adam* gayet iyi biliyordu. Böyle bir duruma düşmekten kendini

kurtarmak amacıyla, mahkemeyle ilgili belgeleri elinde tutarak son bir kez daha şansını denedi:

– Maysa! Bak, beni dinle. İstersen bu belgelerin hepsini yok edeyim. Ayrılmayalım. Son bir kez daha yalvarıyorum sana. Ayrılmayalım. Aklım başıma geldi. Ölüm ayırana dek seninle olmak istiyorum. Aptallık etmişim, Maysa. Etrafına bir bak, sadece ben miyim böyle durumlara düşen? Erkeklik işte, eşeklik yaptım, Maysa. Bakma sen mahkemeye verdiğim dilekçeye. Senin de dilekçen olmadıktan sonra, benim dilekçemi işleme bile koymazlar. Affet beni Maysa! Bir kereliğine olsun affet!

Maysa'nın dilekçesi olmadıktan sonra kendi dilekçesinin mahkemece dikkate alınmayacağını söylerken yalan söylemişti. Maysa dilekçe vermese ve ayrılmayı kabul etmese bile, *M*'nin hazırlamış olduğu yazı mahkemenin çifti ayırması için yeterli olacaktı. Ama yazıyı hanımına göstermeye ve yazıdan bahsetmeye *o adam* cesaret edemedi.

– Yok, birlikte yaşamak istemiyorsan söyle ve dilekçeni ver.

Maysa hiçbir şey söylemedi. Çocuk odasında bulunan, içi atık suyla dolu kovayı boşaltmak için dışarı çıktı. İçeriye her girdiğinde alnına sülük yapışmış gibi gözüne batan esas pislik, kovayla taşınıp boşaltılamayacak kadar çoktu oysa. Deniz suyunu kovayla boşaltmaya çalışmak gibi bir şeydi bu. Nihayetinde boşaltılabileceğini bilse, ömrünün sonuna kadar çaba harcamaya hazırdı. Onulmaz bir

hastalığa maruz kalan kişinin yüzüne benzeyen simasına bakınca, insanın da bir affedebilme sınırının olduğu anlaşılmaktaydı.

Az sonra ayrılma isteğini bildiren dilekçesini getirdi. Ne olursa olsun, ailesinin parçalanmasını göze alamaz zannettiği Maysa'nın dilekçesini okuyunca *o adam*, kendini çaresizlikler içerisinde çırpınan birisi olarak görmeye başladı. Bu dilekçe onu sadece ailesinden ve çocuğundan ayırmak demek değil; aynı zamanda bugüne kadar yaşamış olduğu hayat ve sevgisi üzerine çarpı atması, insanların gözünden düşmesi, hayatın tadını yitirmesi demekti. Yine de *o adam*, "Benden başka, hanımıyla ayrılan kimse yok mu?" diyerek kendini sakinleştirmeye çalıştı. Ama sakinleşeceği yerde canı daha çok sıkıldı. Dehşet verici bir olayın gerçekleştiğini hissetti.

Tam da o anda çocuk odasından Maysa'nın çığlığı duyuldu. Koşarak oraya geldiğinde bahçede hanımının kanlı vücudunu gördü.

O adam gördüklerine inanamadı. Asansörün gelmesini dahi beklemeden, basamaklardan aşağıya indi. O gelene kadar bahçeye bakan İbrahim Amca, kadının yüzünü kanlı yemenisiyle örtmüştü. Maysa'nın hareketsiz, bükük kalan kollarını ve elbiselerini düzeltmişti. Kafasının zemine çarptığı yerde kalan kan olmasa Maysa, yüzünü örtmüş ve öylece uykuya dalmış birisi zannedilebilirdi. *O adam*, gelir gelmez Maysa'nın yüzünü açmak istedi. İbrahim Amca onu göğsünden iterek, zorlukla durdurabildi.

– Takdir böyleymiş oğlum. Kendini toparla. Ölenle ölünmez. Garibimin kaderi buymuş. Çamaşır asarken ayağı kaymış olabilir. Haydi arkadaşlar, sokakta kalmasın, eve koyalım.

Kısa sürede kalabalık toplandı. Gelenlerden birisi cesedin üstüne koymak için bir yerlerden eski bir keçe getirdi. İbrahim Amca, "Şöyle yapalım, böyle yapalım." diye yol gösteriyordu. Cesedi kaldırıp keçenin üstüne koydular. Parçalanmış olan kafatasından hâlâ kan gelmekteydi. Amcanın yönlendirmeleriyle, dört kişi üstü cesetli keçeyi alttan tutarak kaldırdı ve apartmana yöneldi. Asansör kapısına geldiklerinde İbrahim Amca da paniklemeye başladı. Çünkü ceset asansöre sığmıyordu.

– Olmuyorsa, basamaklardan çıkaralım.

O adam, insanların önüne geçti, cesedi biraz dik olacak şekilde kucaklayarak kaldırdı ve asansör kabinine girdi.

– Dur, dur. Ölü diriden daha ağır olur, kaldırılmaz. Arkadaşlar, yardım edelim.

Ama nasıl yardım edeceksin ki? Birileri asansörün yedi numaralı düğmesine basmıştı. Kabin içerisinde bir kişiye daha yer yoktu. "Daha ağır olur."u duyunca gayri ihtiyari *o adam*ın dizleri büküldü, yere çöktü. Sanki doğduğu günden beri işlediği bütün kötülükler kucağına doldurulmuştu. Şimdi yardım edilmeyecekse daha ne zaman yardım edilecekti? *O adam*ın tek istediği şeyse insanların gözü önünden bir an önce kaybolmaktı. Arzusu gerçekleşircesine, asansör

kapısı yavaşça kapandı. Asansör *o adam*ı kucağında Maysa'yla birlikte yukarı katlara doğru götürdü. Maysa'dan gelen sıcak kan damlaları keçeden sızarak *o adam*ın koluna ulaştı. İyice gerginleşmiş olan yemenisi onu rahatsız ediyordur, diye biraz çekti. Az kalsın cesedi düşürüyordu. Kucağındaki bebeğini düşürmemeye çalışan bir anne gibi cesede kuvvetle sarıldı. Asansör yükselmeye devam ediyordu.

"Ah ne olurdu, böyle yüksele yüksele ahirete kadar birlikte gitseydik."

"Olmaz!" dercesine asansör yedinci katta durdu. Kapı açılınca, katta bekleyen insanlar cesedi *o adam*ın elinden aldılar. *O adam* aceleyle, kanlanmış olan bileğini saklamaya çalıştı. Yerinden kalkacak gücü kalmamıştı. Maysa'nın erkek kardeşi, yerinden kalkmasına yardım etmek için elini uzattı fakat *o adam* bunu, bileğindeki kanları görmeye çalışıyor diye yorumladı, irkildi. Neden sonra, elin yardım için uzatıldığını anladı ve:

– Tamam, sen git, ben kalkar gelirim, dedi.

"Kalkarım." demişti ama uzun zaman kalkamadı oturup kaldığı yerden. Bu arada asansör kapısı kapandı ve aşağıya inmeye başladı. Kabindeki loş sarı ışık bir anda *o adam*ın beynine doldu. Bir süreliğine bir şey göremedi, duyamadı; hiçbir şeye akıl erdiremedi. İki gözüne saman çöpü tıkılmış gibi, her şey sarı bir perdenin ardından gözüküyordu.

Maysa'nın tabutunu yedinci kattan indirmek de zor olmuştu. Aklını kaçırmışa benzeyen *o adam*, şimdi

cesedi kucaklayıp asansörle indiremezdi. Bunu yapmayı da düşünmüyordu. Köyden taziyeye gelen yaşlı bir amca, "Ne yani, indiremedik diye cesedi yakalım mı?" diyerek sinirden elindeki asayla duvara vurdu. Asansörle indirilemeyen tabut merdiven boşluğuna da sığmadı. Bu yüzden ceset tabuttan çıkarılarak, cenaze namazı kılınacak yere kadar keçeye sarılı şekilde indirildi. Dar merdiven boşluğunda iki yana dolaştırılan, ruhu çıkmış olan, ceset değil, *o adam*ın kendisiydi adeta. Cesedin yere indirilmiş olduğunu görünce de rahatlayan yine *o adam*dı.

Tabuta konmuş olan Maysa bu hâliyle: "Artık bitti. En doğru olanı yaptım. Benden ayrılma veya birlikte yaşama derdine düşmeden rahatça hayatına devam edebilirsin. Tabutumun dar merdiven boşluğuna sığmayışı gibi ikimiz de bir yuvaya sığamıyor ve bunu sen de ben de görüyorduk. Sonra iki dünya maskarası olup gezeceğime nihayetinde gideceğim yere şimdi gitmeyi tercih ettim ben. Oğlumu da hiçbir şeye muhtaç etmezsen, beni özlese özlese beş gün özler, sonra yokluğuma alışır. Zaten evlendirdikten sonra ne sana ne bana muhtaç olur." diyor gibiydi.

O adam, boş beynine böyle şeylerin nereden geldiğine şaşırdı. Bu arada cenaze namazı kılınmış, Maysa'nın yakın akrabaları yüksek sesle ağlayarak tabutu omuzlarına almışlardı. Az kalsın *o adam* cenaze alayına bile yetişemiyordu.

***

Maysa'nın ölümüyle birikte hayatının en zor

günlerini geçiriyor zanneden ve yüzünü yerden kaldıramayan *o adam*ı daha çetin günler beklemekteydi. Bir musibet gelirken diğer bir musibeti de peşine takarak getiriyor olmalı. Bir hafta sonra yas evine toplanan kalabalık dört gün öncekinden daha fazlaydı. Konu komşuya *o adam*ın tanımadığı başkaları da eklenmişti. Tanıştıklarında onların eşinin uzaktan akrabaları olduğunu öğrendi. Herkes dağıldıktan sonra evde tek kişi kalmıştı. Dolgun yüz hatları, dalgalı siyah saçlarıyla, daha orta yaşlarına ulaşmamış bu cesur görünüşlü kişi akrabadan birisi değildi. Çok kibar konuşan bu adam bir savcıydı. "Rahmetli, ayağı kayarak buradan mı düşmüştü?" diyerek balkonu gezdi. Sonra: "Yazılı bir celpnameye gerek yok. Sözlü olarak tebliğ edeyim. Bizim de vazifemiz bu. Bazı şeyler sormak için sizi savcılığa çağırıyorum. Yarın sabah saat dokuzda on altı no'lu odaya geliniz. Amanov'u arıyorum derseniz, size yardımcı olacaklardır."

Ertesi gün savcılıkta Amanov'u bulmak zor olmadı.

– İyi ki akraba, konu komşu var. Bana kalsa rahmetliyi mezara nasıl koyacağımı bilemezdim. Bu şehirde hiç akrabamız yok. Köydekilerle de ayda bir ancak görüşebiliyoruz. Şehir hayatı işte...

– Demek burada hiç akrabanız yok? Hanımınızın da mı yok?

– Yaşlı annesi vardı ama o da bir ay evvel vefat etti.

– Eşiniz vefat ettiğinde onu ilk fark eden kişi İbrahim Amca mı demiştiniz?

– Evet. O hemen hemen her zaman dışarıda bulunur.

– Nasıl düştüğünü görmemiş mi peki? Size bir şey anlatmadı mı?

– Ayağı kaymış olabilir, demişti. Ama yedinci katta olanları o nasıl bilebilsin?

– Onun anlattıklarına inanmıyor musunuz? Yoksa gördüğünüz, duyduğunuz başka şeyler mi var?

– Hayır, hiçbir şey duymadım da görmedim de. Daha en başta söylemiştim bunu. Ben evdeydim ama içerideki odadaydım. Ev işleriyle meşgul olan eşimin balkondan nasıl düştüğünü görmedim.

– O gün eşiniz kendini nasıl hissediyordu? Üzgün müydü, sinirli miydi, acele mi ediyordu?

– Dikkat etmemişim. Her zamanki gibiydi. Duygularını pek dışarı vurmazdı.

– Çamaşır ipini düzeltirken düştüğünü bir kez daha ikrar ediyor musunuz?

– Başka bir sebep göremiyorum.

– O ipi gördüm. Taziyeye gelen komşularınızla da görüştüm. Herkes şaşırıyor. Kendi düşmeyecek gibiydi, diyorlar.

– Ne bileyim. Kader.

– Aynı apartmanda oturan birisi eşinizin intihar ettiğini söylüyor.

Savcının tahmin ettiği gibi oldu. Bunu duyan *o adam* paniklemeye başladı. Ellerini ovarak sessizliğe

büründü. İşinin ehli olan savcı, sessizliğini bozmadı. *O adam* yutkundu ve: "Kim o birileri? Her şeyi biliyorduysa neden bana baştan anlatmamış?" dedi.

– Baştan mı?

– Tabi ya. Testi kırıldıktan sonra akıl veren çok olur.

– Kimse olayın o gün olacağını tahmin edememiştir. Son bir aydır eşiniz hep üzgün görünüyormuş.

– Olabilir. İnsan bu; bazen üzülür, bazen sevinir.

– Eşinizin son bir ay boyunca üzgün olduğunu oğlunuz da söyledi. Hastalık dolayısıyla hastaneye gidip geliyorlardı, dedi.

– Evet, gidip geliyorduk.

– Nereye?

– Kızıl Haç'a.

– Sinir hastalıkları sebebiyle mi gittiniz?

– Hayır, kadın hastalıkları.

– Tamam. Komşunuzun anlattıkları yalan da olabilir. Sizin eşinizle hiç tartışmadığınızı söyleyenler de var.

– Komşular bizi iyi tanıyorlardır.

– Ama o kadın…

Kendisine ifade veren kişinin bir kadın olduğunu savcı ağzından kaçırmıştı, bunun farkına vardığı anda da konuşmasına biraz ara verdi.

– Aile içi anlaşmazlıklarınızı biliyormuş. Eşinizle de iyi tanışıyormuş, hatta arkadaşlarmış.

– Eşim bir tek kişiyle arkadaşlık kurmuştu. Onu ben de çok iyi tanıyorum. O da oğlumun öğretmeni. Yoksa o mu?

– Ne fark eder? Eğer o iftira atıyorsa aksini ispat etmemiz gerekir. Yok, doğru söylüyorsa onu da ispat etmek gerekir.

– Beni tutuklarsanız oğlum kimsesiz ortada kalır.

– Demek anlatılan şeyin hakikat payı var, öyle mi?

– Hayır, iftiraya binaen tutuklarsanız demek istemiştim.

– İftira edecek kadar size düşmanlık besleyenler olabilir mi?

– İnsanlık hâli. Her tür insan var. Bana inanmıyorsanız İbrahim Amca'ya da üst kat komşuma da sorabilirsiniz.

– *N*'ye mi? Siz onunla aynı işyerinde çalışıyorsunuz, öyle değil mi?

O adam savcının "*N*'ye mi?" demesinden hoşlanmadı.

– Bunun konuyla ilgisi ne?

– Onunla da konuştuk. Lüzum gördükçe yine konuşuruz. İşyerinde sizi çok seviyorlarmış. Şuraya imzanızı atar mısınız? Sorduğum sorular ve verdiğiniz cevapların dökümü bu. İsterseniz okuyabilirsiniz.

O adam yazılanları teker teker okudu. Her şey kısa ve net olarak yazılmıştı. Yazılanlardan yola çıkarak savcının niyetini okumak mümkün değildi.

– Bu da sizin şehir dışına çıkma yasağınızı bildiren kararname. Bugün günlerden salı. Perşembeye tekrar görüşelim. Aynı vakitte geliniz. İşyerinize biz haber veririz.

– O gün her şey biter mi?

– Ne biter mi? Ha, işler mi diyorsunuz? Bu size bağlı.

Savcının dediklerinin ne anlama geldiğini çözemedi. "Oğlumun öğretmeni" diye tahmin etmiş ve haklı çıkmıştı. Komşu kadın yani öğretmen ona hiç acımadı:

– Bundan sonra oğluna. "Ben senin babanım." diyebilecek misin? Sen ona "oğlum" desen de o sana "babam" demez. Onun yetim kalmasının sebebi sensin. Yapacağını yaptın. Şimdi de "Oğlum, oğlum!" diye şefkatli görünmeye çalışıyorsun. Sen olmadan da onu adam edecek bulunur. Çocuğunu bu kadar düşünen bir babaysan annesine zulmetmeseydin ya, dedi.

– Bir öğretmenden daha iyisi de beklenmezdi zaten. Keşke ona telefon etmeseydim. Evine gitmiş olsam kapıdan kovardı. Onun düşündüğü tek şey oğlumun arkasından kendine isim yapmak.

– Her şeye kendin sebep olmuşken başkalarını neyle suçluyorsun? O öğretmen olmasa başka birisi mutlaka bulunurdu. İbrahim Amca'nın da sizin ayrılmak için mahkemeye başvurduğunuzdan haberi var.

– Yapma yazar! Haberi olsa bile İbrahim Amca benim aleyhimde bir şey konuşur muydu hiç?

– Maysa'nın kanı yerde kalmasın diye, konuşur mu konuşur.

– Konuşsun, git sen de konuş. Hapse girilecekse girerim. O kadar hapse girip çıkan var. Onlar da kendilerini benim kadar önemsiyorlardır. Düşene bir de sen vur.

– Beni olaya karıştırma. Ben sadece İbrahim Amca'nın bazı şeylerden haberdar olduğunu söylemek istemiştim.

– Onu diyeceksen, bu apartmanda kimin kimden haberi yok ki? Bak, savcı "*N*'ye mi?" diyor. Savcı herkesle görüşmüştür. Gıybetlerini dinlemiştir. Ama hepsi nafile. Küçük bir delil bulabilmiş olsaydı beni hemen tutuklardı.

– Savcı, komşularınızın sizin tartışmanıza dahi şahit olmadıklarını söylememiş miydi?

– Başka ne diyebilirler ki? Yine de... Eğer hapse girersem her şey biter. Enstitüdeki işime son verirler, bilim adamı da olamam. Ondan sonra beni botanik bahçesine bahçıvan bile yapmazlar. Hatta hapisten diri döneceğim bile belli değil. Ne yapmalıyım? Nasıl yapmalıyım?

***

*O adam*ı birkaç kez daha savcılığa çağırmışlardı. En sonunda, sorumluluğu Maysa'nın üzerine atarak kovuşturmayı tamamladılar. Halk mahkemesi huzurunda değil, vicdan mahkemesi huzurunda *o adam* suçunu itiraf ediyordu ama yine de Maysa'nın ölümünde

sorumluluğu kendi üzerine almadı ve hayatını yaşamaya devam etti.

"Ne yani? Kimsenin yapmadığı bir şey mi yapmışım? Hem o kadar namusuna düşkün birisin diye yedinci kattan atlamana da gerek yoktu. Beni boşver, oğlunu yalnız bırakmaya nasıl kıyabildin? Saçlarının bir tek teli kadar değerim olsa keşke. Ben bir hata işledim diye kendine kıymanın âlemi var mıydı hiç?"

Her şey olup bittikten sonra, hazırladığı belgeyle hanımını korkutmaya çalıştığını hatırladı ve bundan dolayı kendinden nefret etti. Kendini zehirli bir yılana benzetti. İçinden: "Ben bir yılanım. Toprak altında saklanıp avını avlayan bir yılan hem de. Birileri eline bir çapa alıp yılan şekline girmiş olan beni doğram doğram doğrasa keşke." dedi. Kendinden hiç bu kadar nefret etmemişti. Böyle yapmayı kendisine tavsiye eden ve belge hazırlayarak ona veren *M*'den de nefret etti. Eline çapayı alsa, onunla ilk önce *M*'yi parçalamak isterdi. *O adam*ın aklından geçenlerden *M*'nin haberi yoktu. *M*, taziye için *o adam*ın evine birçok defa gelip gitmişti. *O adam*ın içine kapanıklığının yastan kaynaklandığını zannetti. Bir ara *o adam*, *M*'ye olan nefretini bastırarak onu affetmeyi bile aklından geçirmişti. Çünkü en zor günlerinde en yakınında yine *M* vardı.

O günlerde Maysa'nın ölümünde dahlinin olması şüphesiyle *o adam* savcılığa çağrılmaktaydı. Savcı fena sıkıştırıyordu onu. *O adam*ın, "Beni tutuklarsanız çocuğum kimsesiz kalır. Yapmayın. Buna bir çare

düşünemez miyiz?" demesine karşılık savcı sertçe: "Hayret ediyorum şu insanlara. Yapacağını yapıyorlar, sonra da bir çare düşünemez miyiz, demeye başlıyorlar. Yoksa sadece bana gelenler mi böyle?" dedi. *O adam*, az kalsın savcıya "Sen de kimseden farklı değilsindir." diyecekti ki dilini ısırdı, sustu.

Mahkemeye sunmak üzere hazırladığı belgeler, bilhassa *M*'nin hazırladığı yazı *o adam*ın imdadına yetişti. Maysa'nın hastalıktan dolayı tedavi olduğunu gösteren belgeyi görünce savcı kendi annesine iftira atılmış gibi oldu ve yerine oturdu. Belgenin sahte olup olmadığını araştırmak için *M*'nin işyerinden belgeyi kontrol ettirdi. Belgenin "her şeyi düzgündü."

Savcı, *o adam*ı konuşturmak için: "Bu hastalık ona kimden geçmiş olabilir?" diye sordu. Bu sorunun cevabı çoktan *M* ile birlikte hazırlanmıştı: "Bunu merhuma sorunuz. Düzgün gezmeyen birisine herkesten geçmiş olabilir."

Böylece *o adam* parçalanmaktan kurtuldu. Aynı gün *M* zaferi "ıslatmak" için bir şişe votkayla dostunun evine geldi. Bir şişe içki de ev sahibi çıkarmıştı. İçmeyi kaldıramayan *o adam*ın yüzü daha baştan somurtkandı. İçinden geçenleri söyleyemediğinden patlayacak gibi oluyordu ki ikinci şişe yarılandığında nihayet içindeki her şeyi dışa vurabilmişti:

– Biliyor musun? Biz yenmedik, yenildik. Maysa suçsuzdu, öldü ama asıl suçlu olan bense muzaffer birisi olarak içki içmekteyim. Anlıyor musun? Anlayamazsın. Çünkü benim kalbimi yakmakta olan ateş

senin kalbini yakmıyor. Senin beyin hücrelerinde bendeki gibi kor yok. Çünkü sen, yedinci kattan kendini atarak intihar eden birisine, hanımına sarılmadın da ondan.

– Bana da mı aynı şeyler olsun istiyorsun?

– Sana ne olmasını istediğimi bilmek istiyor musun? Ben... Ben... Senin gibi bir belayı çapayla yılanı parçalar gibi parçalamak istiyorum. Anlıyor musun?

– Haydi oradan sen de. Biraz içki içince olmayacak şeyler konuşmaya başlıyorsun. Ertesi gün de özür dilemek için telefona sarılıyorsun.

– Hayır, sana affet demem. Sen... Sen... Bana eşimin manevi huzurunda bile yalan söylettin. Bana ona kendi ağzımla iftira ettirdin. Maysa'nın temiz ruhunu kirlettirdin. Sen beni zehirli bir yılan yaptın.

– Sen değil miydin daha hayattayken onu kirleten? Bunlara dayanamayıp öldükten sonra da onun temiz ruhundan bahsediyorsun.

– Her şeyin aslı senin hazırlamış olduğun belgede. Onu elime tutuşturup "Bunu kullan." demeseydin ben zaten Maysa'nın yanında konuşamazdım bile. Ben, o senin yazına kandım. Senin o pis belgenle onu korkuturum zannettim. Anlıyor musun? Maysa'm öldü de kurtuldu. Beni de hapse koymuş olsalardı on sene, on beş sene yatar çıkardım. İçeride ölsem, çürüsem bile gam yemez, cezamı çekerdim. O da olmadı. Ne ölebildim ne de çürüdüm. Hayır, çürüdüm, ölmeden çürüdüm, sen beni diri diri çürüttün. Sen... Sen... Anlıyor musun?

– Hayhay! Şuna bakın hele. Suçlu komşuymuş, arkadaşmış, anaymış, babaymış ama kendisi suçlu değilmiş. İstersen git, savcılık uzakta değil.

– Ana babayı karıştırma. Ukalalık yapma, çık git! Defol!

– Korktun mu yoksa? Hapislerde çürümekmiş, söylemesi kolay. Biliyor musun aslında bana, Allah razı olsun, demelisin.

– Sen kimsin ki Allah razı olsun, diyeceğim? Senin benim gibilerden Allah razı olur mu hiç? Sana borçlu değilim ki teşekkür edeyim. Maysa için de kendim için de çoktan hesabı kapattım ben.

– Verdiğin paraya mı üzülüyorsun? Haydi, söyle.

– Defol dedim.

M, koşarcasına evden çıkarken *o adam*ı cevapsız bırakmadı. Dönüp arkasına bakarken son bir kez daha zehrini kustu.

– Yapabiliyorsan sen defol! "Yukarıdakini" de ben ayarlamadım ya!

– Defol dedim, deyyus!

O adam, yumruğu havada *M*'nin ardından bağırdı. Sofranın kenarında yatan boş şişeyi yedinci katın penceresinden dışarıya fırlattı. Bununla da yetinmedi. Attığı şişe *M*'ye isabet eder zannederek içki dolu ikinci şişeyi de çoktan sokağın karanlığında kaybolan arkadaşının ardından daha ciddi bir edayla fırlattı. Kırılan şişelerin önce birinin sonra ikincisinin sesi duyuldu. *O adam*a, ikinci ses

şişenin değil, âdeta fırlatılıp atılan ve asfalta çarparken paramparça olan kalbinin sesi gibi geldi. *O adam*, yastığın üzerine yüzükoyun yattı ve bütün gece ağladı. Bu sarhoş adamın hâlini gören olsa, yedinci kattan atlayarak intihar etmiş olan eşine değil de fırlatıp attığı şişelere ağladığını zannedebilirdi. Aslında *o adam*, kendisinin o şişeler kadar değerinin olmayışına, asfalt kaldırıma çarparak parçalanamayışına ağlıyordu. Doğrusu, daha sonra bunu da denemişti.

***

Her zaman olduğu gibi, kendisini paramparça etmesi gereken tren *o adam*ın gözüne göründü, hayalini sıyırıp geçti gitti. Aniden irkildi.

– Belki bunu yazmazsın. Ne gereği var?

– Kalbin o zaman… Korkudan…

***

Bu olayı çok az hatırlar, hatırladığı an titremeye başlardı. Hatırlamamak için dikkatini başka şeylere vermeye çalışırdı.

O gün… Evet, o gün, *M*'yi evinden kovduğu günden bir hafta on gün sonra, yaşından büyük gösteren on yaşındaki oğlu babasının yüzünde bir değişiklik olduğunu az çok sezmişti. Ama çocuk aklı işte, böyle şeylere ermezdi. "Baba, annem nasıl da iyi birisiydi. İyi birisiydi, değil mi baba?" diyerek babasının yarasını daha da deşeliyordu.

İşte o gün *o adam* kendini trenin önüne atmaya karar vermişti. Kır bitkilerinden çiçek toplamak bahanesiyle şehrin dışına çıkmıştı. Üzeri yağlı rayları görünce tebessüm etti. "İşte benim kurtarıcım. Raylar! Raylara ulaşayım, her şeyden kurtulayım." diye düşündü. Niyetini gerçekleştirmeye giderken ilk başta rüya görüyorum zannetti. Aklından sadece raylar geçiyordu; civarındaki hadiselerse, kendisine tesiri olmadan "Çuf çuf!" ederek uzaklaşan tren gibi geçip gidiyordu. Kendini bir rüyada gibi hissediyordu ama rüyada olmadığının da farkındaydı. Yapmakta olduğu her şeyi gayriiradî yapıyordu. Bunun farkındaydı. Maysa'nın peşinden gitme arzusu ona ıstırap veriyordu. Ciğerini dilim dilim eden o arzu şimdi de canını almak istiyordu.

Çölde susuz kalan bir insanın bir damla su bulabilmek için her şeyi yapmaya razı olması gibi, şimdi *o adam* da boynu zincirli bir köpek gibi arzusunun peşine takılmış, her şeye rıza göstererek gidiyordu. İradesi arzusunun pençesindeydi. Attığı adımlar kendine ait değildi, düşünebilme ve anlayabilme yetisini kaybetmişti. Kalbinin atışları bir kere, "Yaptığın şey doğrudur." diyorsa, diğerinde "Yanlıştır!" diyordu. Gözleri kan çanağına dönmüştü. Sarı boşluktaki hiçbir şey umurunda değildi. Yoksa yolun kenarında çekirdek satmakta olan kadından biraz çekirdek alsa ve dikkati ona yoğunlaşsa, belki düşündüğü şeyden vazgeçecekti. Ama ne çekirdek aldı ne de çekirdekçiye yaklaştı.

Raylar şehrin öbür ucundan geçmekteydi. Yaya gitmek için çok uzaktı. *O adam*, daha evden çıkmadan oraya nasıl ulaşacağına dair bir plân yapmıştı. Cebindeki on manatın beşi ile taksiye binecek ve oraya ulaşacaktı. Durdurduğu taksinin şoförü konuşkan birisi değildi. Sadece alacağı parayı düşünüyor gibiydi. *O adam*ın yüzüne bile bakmamıştı. Kim bilir? Belki de bu müşterisini indirdikten sonra alacağı bir sonraki müşteriyi düşünüyordu. Şehrin dışına çıktıklarında *o adam* ıssız bir yerde indi. Şoför buna da sesini çıkarmadı. Müşterisinin para üstünü "Yedi mi versem, beş mi versem." diye düşündü. Müşterisinin para üstüyle ilgilenmediğini görünce, oyalamak için ve sanki para çıkarmak istiyormuş gibi elini cebine götürdü. Bu arada para üstü almak aklına da gelmeyen müşteri taksiden inmiş, kapıyı kapatmıştı.

Batıdan esen serin rüzgâr o adama taksicinin etmediği yardımı etmek istiyor gibi, yüzünü ve saçını okşadı. Bununla da yetinmeyip vücuduna sarıldı. Rüzgârın soğuk "bedeni" *o adam*ın yakasından içeri girdi ve bütün vücudunu sardı. Aklını başına döndürecek gibiydi. Bir keresinde, Maysa'nın atladığı balkona çıkınca plânladığı şey aklına gelmiş ve bundan korkmuştu. Aceleyle etrafına bakınmıştı. Yine sağına soluna bakındı. Ama şimdi yanında oğlunun sevgisi ve kendini cezbeden sıcak odası yoktu. Etraf çırılçıplak ve apaçıktı. Uzaklardan bir tarla kuşunun sesi duyuluyordu. Sanki, "Buralarda yalnız değilsin. Ben de varım." diyordu.

O adam tarla kuşunun, "Ben de varım." demesine dikkat edecek gibi değildi. O şu an kendisinin dünyada olup olmadığının bile farkında değildi. Raylara bakıyordu. Uzaktan tren göründü. Belki koşmayı düşündü ama koşmadı. Yapmak istediği şey, şişip de patlayamayan bir yara gibi ona acı veriyordu. Hayal ettiği ölümde de trenin önüne koşup gelmek, kendini trenin önüne atmak yoktu; onun beyninde başını koyacağı raydan, üzerine uzanacağı yağlı kalaslara kadar her detay apaçık belliydi.

Tren gittikçe hızlanarak geldi. İşte şimdi de gözden kayboldu. İlkbaharın serin rüzgârı da bir an güçlenip tren geçip gittikten sonra, kendi acziyetini anlamış gibi bir anda kayboldu. Raylar, bütün dünya boşalmıştı. Ayağının altındaki çakıl taşlarının sesi tren sesinden daha güçlü duyulmaya başladı. Raylara yaklaştı. Durdu. Çakıl taşlarının sesi kesildi. Ayağının ucuna baktı. Ayakkabısına bakmıyordu. Rayların altına döşenmiş olan kalın, yağlı ve siyahlaşmış kalaslara bakıyordu. Trenlerden damlamış olan yağların kirlettiği çakıl taşlarına, tek tek sayıyormuşçasına baktı. Soğuk tren rayları az önceki rüzgârı hatırlattı kendisine. Üzerindeki gömlek ince de olsa, ilkbaharın bu ılık havası ona sıcak gelmişti. Yanmakta olan kalbi serinlik istiyordu. Plânına göre tren uzaktan göründüğü an yanlamasına raylara uzanacaktı. Ayaklarını uzatacak, kafasını raylardan dışarı sarkıtacak, omuzlarını raylara yaslayacak, sırtüstü yatacaktı. Trenin ağır tekerlekleri onun kalbini ezerek göğsünün üstünden geçecekti. Böyle yapınca hiç acı hissetmeyecekti.

Acı… Diş ağrısına bile dayanamayan insan, ölmekten korkarken herhâlde acıyı düşündüğü için korkuyordur. Maysa'nın "peşinden gitme"yi düşündüğünde *o adam* öncelikle bu işin ağrısız gerçekleşmesini plânlamıştı. Ona göre tren onun âciz vücudunu bir anda parçalayıp geçmeli ve böylece her şey bitmeliydi; tıpkı siyah asfalt üzerinde kanlar içinde yatan Maysa'da olduğu gibi…

O adam tren sesini duyar gibi oldu. Uzaktaki raylara doğru baktı. Doğuya doğru uzayıp giden raylar, ucu ufukta kaybolup giden yatay konumlandırılmış bir merdiveni andırıyordu. *O adam* ufukta kaybolup giden bu manzaraya hevesle baktı. Kalkıp raylar boyunca koşmak istedi. Fakat bu onu Maysa'ya kavuşturacak bir yol değildi. Aksine burada uzanıp yatsa belki ona kavuşabilirdi. Yatarak kulağını raylara dayadı. Tren sesi gittikçe daha da netleşmekteydi. Batıya doğru baktı. "Merdiven"in ucunda siyah bir nokta belirdi. Bu, tren olmalıydı. *O adam*, plânladığı gibi hemen yağlı ağaçların arasına kafası ve ayakları raylara binecek şekilde uzandı. Böyle yatarsa tren tekerlekleri boynuna denk gelecekti. Kafası kesilmiş tavuk gibi ölmek istemedi ve biraz yukarıya kaydı. Kürek kemikleri raylara bindi. Ensesi zemine değmiyordu, kafası havada kaldı. Gözlerini zeminle göğün birleştiği noktaya, başaşağı dönmüş ufka dikti. Şu anda vücudu tamamen ters dönmüştü. Belki ters görünen şey aslında düzdür. Ona yaşamak değil, ölmek doğru gibi görünüyordu. Bu "doğru"luk sayesinde, ne kafasının rahatsız

olmasını ne de boynuna binen ağırlığı hissediyordu. Ya kollarını nereye koyacağına karar veremediği için ya da nasılsa kopup gideceğini bildiği için bir uzatıyor, bir göğsü üzerinde birleştiriyordu. Nihayet onları rayların üzerine bırakıverdi. Yatmak için rahat bir yer bulmuş da onu kaçırmak istemiyormuş gibi parmaklarıyla rayları avuçladı.

Tren sesi gittikçe yaklaşıyordu. Nedendir bilinmez, trenin sireni çalmaya başladı birden. *O adam* batıya, trenin geldiği yöne bakmak istemiyordu. Baksa sanki tren duruverecek gibiydi. Terlediğini fark etti. Bağırmamak için çenesini sıktı. Rayları avuçlamakta olan elleriyle pis yağı hissetti. Raylar, trenin ağırlığından titremeye başladı. *O adam* bütün vücudunu saran titremeyi durdurmaya çalıştı ama zorladıkça titreme daha da şiddetlenmekteydi. Trenin sireni tekrar –bu sefer daha uzun– çaldı. Makinist raylarda bir şeylerin yatmakta olduğunu fark etmiş olmalıydı. Trenin yaklaştığını görmese de *o adam* bunu bütün vücuduyla hissetmekteydi. Tren sireni ne kadar çalınsa da hızı düşmüyordu. Biraz sonra *o adam* Maysa'nın peşinden gitme arzusunu gerçekleştirecekti.

Nedendir bilinmez, aniden kendisini Maysa'ya ulaştıracak olan gücü görmek istedi. Aceleyle batıya baktı. Uzun zamandır havada asılı kalan ensesi zemindeki taşlara dokununca sevimsiz bir ses çıktı. Taş sesleri beyin hücrelerine kadar ulaştı. Dehşet verici siyah bir musibet batıdan yaklaşıyordu.

Korktu ve kurtulmak için bedenini raylardan indirmek istedi. Hızlı gelen trenin sesi kulağını hiçbir şey duyamaz hâle getirdi. Bedeni rayların kenarına döşenmiş olan çakıl taşları üzerinde dönerken onunla birlikte âdeta dünya da dönmekteydi. Dünya, dönme hareketini bitirdiğinde, art arda vagonlar beyninin içinden geçiyor gibi yanından geçmeye başladı. Keskin arzusu yine arzu olarak kalmaya devam etti.

Bir an gecikmiş olsa *o adam* bu vagonların geçişini göremeyecekti. Bedenden çıkan ruh belki görürdü ama gözler göremezdi. Azıcık... Azıcık da olsa *o adam* ne sevinebiliyor ne de üzülebiliyordu. Göğüs kafesinden çıkamadığı için mi, yoksa zorla oradan çıkarılmaya çalışıldığı için mi bilinmez, yüreği henüz çarpıyordu. İçine çektiği hava ciğerlerini doldurmaya yetmiyordu. Hava asla yok gibiydi. Sudan çıkmış balığın çaresizce ağzını açıp kapattığı gibi, *o adam* da yattığı yerde derin derin, sesli bir şekilde nefes almaya çalışıyordu. Vagonların sonuncusu da geçip gitti. Trene katılıp gelen rüzgâr onu tekrar kucakladı. Rüzgâr ona özlemiş olduğu serinliği getirdi. Vücudunu sırılsıklam eden teri rüzgârla buza döndü ve bedenini örttü. O, rüzgâr değildi de olayı dışarıdan izleyen bir meleğin "Kendine gel!" diye üzerine boşalttığı bir kova buz gibi suydu sanki. Rüzgâr yapacağını yaptı, yolunu kaybeden insanı kendine getirdi. Dünyanın çalkalanışı, titremesi hafiflemeye başladı.

O adam kalktı. Bir an gözleri karardı. Az sonra kendine geldi. Yağdan kirlenmiş olan ellerinin yağını yüzüne bulaştırmamak için, bileklerinin temiz olan yerleriyle yüzüne yapışan küçük taşları temizledi. İlk gördüğü şey, üzeri dumanlı bir şehir ve şehirle arasında yatan siyah raylar oldu. Şehre doğru değil de bozkıra doğru yuvarlanmıştı. Hiçbir şey söylemeden yanına vardım. Bana çaresiz gözlerle bakarak:

"Evime gitmek istiyorum." dedi.

Hâline yürek dayanmazdı.

– Bunların üzerinden nasıl atlarım, dedi.

– Ne o, yoksa bir sonraki treni mi bekleyeceksin?

Ne cevap vereceğini bilemedi. Çaresizce batı tarafına baktı. Batmak üzere olan güneş, siyah rayların bittiği noktaya gelmişti. Raylar parlıyordu. Raylar, güneşten gelen, *o adam*ı kucaklamak isteyen, kendine cezbeden demir kollara benzemekteydi. Bu cezbenin ve parıltının aslında siyah ve pis yağlardan kaynaklandığını şimdi anlamıştı. Güneş ve kendisi arasındaki raylar üzerinde bir sonraki "siyah musibet"in gelmesini beklemedi. Şehre doğru bir iki adım atsa rayları geçebilecekti.

Eve gidince onu Maysa'sının kendini attığı balkon bekliyordu. Oğlunun dili ile farklı şeyler söylese de aslında annesini özlediği gözlerinden okunmaktaydı. Eve gidince buna nasıl dayanacaktı? Aczinden dolayı, *M*'nin gözlerinin içine bakamayışından dolayı boş balkonda gözyaşı dökmeliydi *o adam*...

Zamanla, Maysa'ya kavuşma arzusu içinde tekrar belirmeye başladı. Üzerinden atlayamadığı rayların üzerine oturdu.

"Maysa'm. Ah Maysa. Beni ne günlerde bıraktın da gittin?... Yazar! Anlıyor musun? Şimdi gidersem bu, birazdan kavuşabileceğim Maysa'nın isminin üzerine çarpı işareti koymak olur. Ondan ayrı olursam, hayatımın sonuna kadar kendimi suçlarım. Bundan korkuyorum. Maysa'nın yüzünü örten kırmızı yemenisini aklımdan çıkaramıyorum."

Deminki trenden korktuğu için veya aklına gelen kırmızı renkli yemeniden dolayı *o adam*ın dizleri titremeye başladı. İçinden, "Maysa'm, Maysa'm" diye tekrarlayıp dursa da sesi dışarıya hiç çıkmayan *o adam*ın boğazı yırtılmış gibi oldu. Yüksek sesle ağlamaya başladı. Ağlamasını, onun başını sıvazlayan rüzgârdan başka sadece ben duyuyordum. "Yok, Maysa! Sana kavuşamıyorum. Hayattayken de sana ulaşamıyordum, vefat edince de..." Ağlamaklı sesle bir şeyler daha söyledi. Ne dediğini ben bile anlayamadım.

Sonra yavaş yavaş kahramanımız kendini toparladı. Pis çakıl taşlarını avuçlayarak iki elini de doldurdu. Hızlı bir hareketle kaldırdı ve onları yere çarptı. Masum taşlar, kendileri gibi taşlara çarparak etrafa saçıldı. Yağlı elleri boşalınca, annesinden tokat yediği zaman olduğu gibi, haksız yere eziyet çektiği duygusuna kapıldı. Duraklamadan, güçlü adımlarla rayları geçerek şehre, evine doğru yürüdü. Az kalsın kayıp

düşüyordu. Neyse ki düşmedi. İçinden, "Yaşamaya çalış, yaşamaya çalış. Ölmekten daha zor gelmez bu sana." diyerek, hızlı adımlarla raylardan uzaklaştı. Raylardan atlarken, "Maysa'nın üzerinden mi atlıyorum?" düşüncesini, içinden tekrarlamakta olduğu sözler bastırdı. Dönüp arkasına baktı. Az önce üzerinde yattığı siyah raylar, arkada ona küsmüş gibi uzanmaktaydı.

Ölemeyen birisinin tek çaresi yaşamaktır. *O adam* da yaşayacaktı. Delirmedi de ölmedi de...

***

O adam, yaralı bir kaplan gibi gözlerini bana dikmişti.

– Evet, delirmedim de ölmedim de. Benim delirmemi, ölmemi istiyorsun fakat ben yaşayacağım. Yaz, raylardan sonra eve nasıl geldiğimi de yaz! Hepsini yaz! İnsanlar insanın kim olduğunu bilsinler.

O adam arkasına döndü ve öfkeyle geri yürümeye başladı. Ondan hiç çekinmiyordum, ona yetiştim ve koluna girdim. Siniri hemen yatıştı ve beni kendine doğru çekti. Yazmaya devam ettim.

***

Raylardan geçti ve iradesi dışında adımlar atan ayaklarının peşinden geldi. Bu durum ona belki de trenin altında kalarak ölmekten daha fazla azap çektirmekteydi, kim bilebilir?

Karşısına çıkan tek tük insanların yüzüne bakamıyordu. Tanımadığı kişilerde böyleyken ya tanıdık birisi çıksa ne olacaktı.

"Evde oğluma nasıl görünebilirim?"

Ayakları, kafanın vereceği kararı umursamazcasına, bütün iradeyi kendilerinde görerek şehre doğru adımlar atıyordu. Bu şekilde eve gitmektense, yağlı raylar üzerinde yatmak daha cazip geldi *o adam*a. Ama şimdi sadece beyni değil, bütün bir başı yere düşse ve ayaklara, "Dur, geri dön. Böyle yaşayamazsın. Ölmen daha iyi. Geriye dön." dese bile ayakları, hızını kesmeden, o başı ezip geçecekti fakat yine de geri dönmek bir yana duraksamayacaktı bile. Ezilmek istemeyen beyin, başka bir çare düşündü. Önce sahibini bir taksi durdurmaya, sonra da tebessüm ederek, üzeri yağlı olduğu için taksi şoföründen özür dilemeye mecbur etti:

– Kusura bakmayın. İstasyonda az önce mal indirdik de. Enstitü için cihazlar geldi. Kaydım da rayların üzerine düştüm. İyi ki kafam çarpmadı. Bilim adamıyız ama trenden mal indiriyoruz. Ben koltuğa yaslanmadan otururum.

Israrlarına rağmen şoför onu taksiye almak istemedi.

– Buralarda istasyon mu var ki amca?

– İstasyondan buraya yürüyerek geldim. Hiçbir araba almadı, bari sen al beni.

Şoför ters ters baksa da bir şey demedi. "İçki kokmuyor. Hayat bu, neyle karşılaşacağın belli olmaz." diye düşündü. *O adam* zorlukla kendini arabaya attı. Bir taksiye binebilmek için hiç bu kadar küçülebileceği aklına gelmezdi. Öne doğru eğilerek arkasındaki yağları koltuğa bulaştırmamaya çalışıyordu. Bu durum, yalan söylediği için utanarak kaçacak delik arayan birisinin içinde bulunduğu duruma benziyordu.

"Hayır, yazar. Yalan söylediğim için eğilmemiştim. Bana inandıkları için eğilmiştim. Bak, bana kandı. Bana, 'Yalan söylüyorsun!' diyemedi. Kendinden emin bir şekilde yalan da söylesen insanlar sana inanırlar."

Biraz rahatladı, kıpırdandı.

"Hayatta kimse gerçeği söylemiyor. Herkes kendi yalanıyla etrafını aldatarak yaşamakta. Şuna bak, nasıl da rahat rahat arabasını kullanıyor. Sor bakalım, gerçeğini söylesin; ya eşinden, oğlundan veya babasından, annesinden yahut kardeşlerinden yahut da dostlarından ya da hepsinden rahatsızdır."

Şoför sürekli yolcuya bakıyordu. Müşteriden koparacağı parayla koltuk örtülerini değiştirmenin plânlarını yapıyordu.

– Koltuk örtüsünü de mahvettin arkadaş. Sadece kendinizi düşünüyorsunuz.

– Ya, yolda mı kalsaydım? Benim de evim var.

– Tamam, anlaşıldı. Suçu bana atıyorsun. Ben mi

düşürdüm seni raylara? Senden sonra, bu koltuğa kim oturur?

– Bulaştırmamaya çalışıyorum ben de.

– Yapacağını yaptın zaten. Bu yağlar yıkamakla çıkmaz.

– Parası neyse veririz.

Parasını versen bile, kumaş almak, yeni örtü diktirmek lazım. Bir sürü uğraş. Bak şimdiden söylüyorum, elli manatını alırım.

– Elli manat mı?

– Çok mu? Daha ucuza bulabilirsen sen diktir. Ben en ucuz olanı söyledim.

O adam bir şey demedi. "Raylar üzerinde her şeyden kurtulmak" kendine ne kadar pahalıya patlamıştı. Elli manat demek maaşının yarısı demekti. Şoför de susuyordu. Müşterisinin bu fiyata razı olup olmadığı daha belli değildi.

– Ödeyeceksin değil mi?

– Tamam, tamam. Öderiz.

"Hay, para canını alsın! Ama canını almaz ki para bunun gibilerin. Aksine para bunların kurtarıcısıdır. Bütün hayatları para ve yalan dolan. Doğruyu konuşmakla, ölmekle hiçbir şeyi değiştiremezsin."

Beyni ve ayakları karar üzerinde uzlaşırken "Keşke taksi parasını vermek için oğlum evde olsa." diye düşündü. Eve gelmişlerdi.

– Bekle, hemen getiriyorum.

– Dur bakalım, çok gördük böylelerini. Hiçbirisi de getirmedi.

– Ne yapalım o zaman? Yanımda da hiçbir belgem yok ki. Dur bakalım, bir yerlerde işyeri kimliğim olacaktı.

İşyeri kimliğini, raylarda ölenin kim olduğunu bilebilmeleri için özellikle yanına almıştı.

– Kimliğini ben ne yapayım? Haydi, git ve parayı, elli manatı getir.

– Tamam, tamam.

– Dur. Ver bakalım şu kimliğini.

O adam, yağlı eliyle cebinden çıkardığı kimliği şoföre uzattı.

"Yazar! Görüyor musun adamı? Kimse, 'Çok tuhaf görünüyorsun, üstüne bakınca hiç kendi düşmüşe benzemiyorsun, bir derdin mi var ağabey?' diye sormaz. Şimdi buna eşimin intihar ettiğini, benim de intihar etmek istediğimi ama buna muvaffak olamadığımı anlatsam, benden sonraki müşterisiyle benim gıybetimi etmezlerse, ben de bir şey bilmiyorum demektir. En azından, 'Dünyada başka kadın mı kalmamış?' derler. Sense beni utandırmaya çalışıyorsun. Bunların gözünün içine bakmalı da 'Al, elli manat!' diye yüzüne fırlatmalı. Gerçek saklanarak, yalan söylemeli bunlara. 'Ah, dünya dünya, yalan dünya!' demek bile az gelir buna."

Oğlu babasının hâline şaşırmıştı. Taksiciye elli manatı verip, kimliği geri aldı. "Raylara düştüm."

diyerek oğluna da kolayca yalan söyledi. Oğlu, "İşyerinden bir araba eve kadar bırakamaz mıydı?" diye sordu.

"Vardı ama bir yerlere gitmişler arabayla. Başımızın gözümüzün sadakası olsun, nasıl olsa o para bir yerlere harcanırdı." diye cevapladı.

"Taksici çok sinirli birisiymiş. Elbiselerine çok yağ bulaşmış. Yıkamakla geçmez bunlar."

"Elbisenin kara yağı hiç de..." dedi ve sustu. Oğlunun gözlerine sakince bakmaya çalıştı ama sırrının açığa çıkmasından korktu ve hemen uzaklaştı. Bir an, her şeyi anlatsa hafifleyecekmiş gibi bir duyguya kapıldı.

– Oğlundan niye saklıyorsun? Hepsini anlat, o senin tek yakının. Saklanan gerçekten zehir sızar.

– Hayır, hayat kendi akımına sürükleyerek beni kurtarmışken niye bunun aksini isteyeyim? Şimdi yıkanmam, bütün pisliklerden temizlenmem; yıkanmam için yalnız kalmam lazım. Yalnızlık benim kurtarıcımdır. Tamam, oğlum benim tek yakınım. Ne olmuş? Beni dinlerken üzülür. Annesini hatırlar ve benim yüzüme tükürür. Oğlum yüzüme tüküreceğine, kusurumu gizleyeyim daha iyi.

– Oğlunla da sırrını paylaşamıyorsan, kendi yüzüne kendin tükürüyorsun demek.

– Her hâlükârda kendi tükürüğüm başkasının tükürüğünden iyidir. Biz onu yutmuyor muyuz?

Daracık banyoya giren *o adam* kapıyı içinden kapattı, kilitledi. Küveti sıcak suyla doldurdu. Küvetteyken:

– Zamanında toparlanmasaydım şimdi sıcak bir küvette değil, soğuk bir tabut içerisinde olurdum. Tabi, parçalarımı toplayabilselerdi, dedi.

– Öyle olmuş olsa, sen değil, yanındakiler ağlardı.

“Sen ağlamazdın.” dedim ama *o adam*ın gözünde tek damla bile yaş yoktu. Gözü değil, bütün bedeni ağlıyordu sanki. Ağlayamadıkça onu ter basıyordu. Sinirden, içinde yattığı suyu yumruklamak istedi. Sıkılı yumruğu havada kaldı. Vücudundaki pis yağlar yeşil bir tabaka şeklinde suyun yüzeyini kaplamıştı. Pis yağın suyun üstünde rengârenk parlayışını hayretle seyretti. Sinirleri yatıştı.

– Görüyor musun yazar? Bundan sonra hayatım bu yağ kadar pis olsa, kenardan bakana onu bu yağ tabakası gibi rengârenk ve parlak göstermeyi başarırım. Şeytanın oyunları başkaları için boğucu bir halka hükmündeyse, benim için kurtarıcı bir can simidi hükmünde olacaktır. Mühim olan, boğulup suyun dibine batmamaya çalışmaktır.

*O adam*a ne cevap vereceğimi bilemedim. Banyonun boğucu ve buharlı havasından mı bilmiyorum beni de ter bastı. Bu olaydan sonra uzun zaman kahramanımın evine uğramadım. O beni de kendisini de unuttu.

***

– Ah, ne güzel bir hayat sürüp gidiyordum. Kalbimi kaybettim. Sen de bir yerlerden çıktın, geldin.

"Yukarıdaki" de geleceğini söylemişti. Oğlum da şimdi gelebilir. Neyse ki oğlum çok oturmaz. Arayıp bugün gelme mi desem? Eşim yanımda olsaydı koşuşturuşum böyle mi olurdu?

– Hem de Maysa gibisiyle mi?

– Diğerlerinden onun nesi farklı? O değil mi beni böyle durumlara koyan? Başıma namus abidesi kesilmişti.

– Arı namusu bırak, kalp bile yitse bir şey olmuyormuş, bunu mu demek istiyorsun? Adamına göre değişir. Sevabı günahı bilmeyen bazıları için ar namus bir şey ifade etmez.

– Evet, bazıları arına namusuna pek düşkün. Vatan diye küçük bir kaleye sığınarak kocaman bir devletle savaşıyorlar, neymiş efendim şehit olacaklarmış. Şehit oldun diyelim, ee? Sonra?

– Bu durumdayken şehitlere dil uzatmasan olmuyor mu?

– "Durumun ne olacak?" diye başımın etini yedin. Ya öldürecek ya delirteceksin beni. Kalp dediğin şey kime gerek biliyor musun, on sekizindeki, yirmisindeki gençlere. Bundan sonra yürek kimin umurunda? İki sözlerinden biri "Yüreğimize inme." Şimdiki insanlar açısından yürek sadece inilip çıkılan bir meydan hâline geldi. Yanlış mıyım?

– Tilki uzanamadığı üzüme koruk dermiş. Seninki de o hesap. Tek bir kalp atışına muhtaçken kalbi bir meydana çevirdin.

– İnsan, gerçekten de çok enteresan bir mahlûktur. Kalp dediğin şey, kemiksiz, kanlı bir et parçasıdır. Neymiş? Onu kaybetmişim. Ne güzel, bacakları kesilen insanlar buna nasıl dayanabiliyorlar acaba? Acıyı boşver ama seni yürüten ve gözünle gördüğün şeyin yokluğuna, bundan sonra da hiçbir zaman olmayacağı düşüncesine nasıl dayanılır? Asıl iş burada.

– Kadere rıza göstermek diye bir şey var.

– Dayanarak rıza göstermekten başka bir çaren zaten yok. O zaman Maysa da yaşamaya devam etseydi ya. Niye yaşamadı? Benim de hayatımı alt üst etti, gitti.

– Ayrılmayı sen istedin.

– Problem benden kaynaklanmıyor, eninde sonunda o, ölmeyi seçti.

O adam, gençken de ölümü çok düşünürdü. Doğrusu, bir keresinde, ölmek değil ama bundan sonra yaşamamak daha iyi olacak, diye karar vermişti. Eninde sonunda toprak altında çürünecekse hayatın, bu kadar ıstırap çekmenin ne gereği vardı? Zil çalınca ders bitiyordu ya, öl de hayat öyle bitiversindi. Böyle düşünürken, genç bir bekâr erkek vefat ettiğinde, gelin alayında arabaların dikiz aynasına bağlanacak bir yazma onun tabutuna iliştirilirmiş, diye duymuştu birilerinden. Bunu duyunca kendini, o yazma iliştirilmiş olan tabutun içine yatırılmış olarak gördü. Gelin alayı yerine, cenazeye katılan bir sürü insan vardı. Düğün yerinde yas vardı.

Herkes, bekâr bir genç vefat etmiş, diye üzüntülüydü. Yaşamama kararından vazgeçti ve "Ölürsem de evlendikten sonra öleyim." dedi.

– Ah, o zamanki kalbim. Henüz ölümle mölümle yaralanmamış olan bir kalpti. Ne yarası, üzerinde tek bir çizik bile yoktu. Hem tazeydi hem de sağlıklıydı. Maysa'yı nasıl da severdi. İsmini anınca hemen dansa çıkıyor gibi hoplayıverirdi. Maysa'nın saçına dokunduğumda kalbim ağzımdan çıkıverecek gibi oluyordu. Kalbim sayesinde yüzüm gülüyor ve dilim bülbül gibi şakıyordu.

– Biliyor musun Maysa'yı ne zaman kendinden uzaklaştırdığını? Ona, "Kes sesini!" demiştin. Egona yenilmiş, onun üzerine bir çarpı koymuştun.

O adam soruma cevap vermedi. Bundan sonra evde tek başına oturmaya sabredemiyordu artık. Telefonu önüne çekti ve "yukarıdaki"ni aradı.

– Benim.

– Tanıdım. İyileşiyor musun?

– Hayır. Seni görmeyince iyileşemem. Köroğlu da Ağayunus'u görmeyince iyileşememiş.

– İşten çıkamıyorum. Odamdaki "sinek" zaten bahane arıyor. Bence, ikimizle ilgili bir şeyler bulmaya çalışıyor gibi.

– Boşver. Hemen gelirsen iyi olur. Yediye doğru oğlum gelecek. Bekliyorum.

– Tamam, yalnız ben açım.

– Ben de açım. Gelirken bir şeyler al, *N*'ciğim.

N çok bekletmedi. Aldığı yiyecek ve içecekleri masanın üstüne koyarken, içten içten gülerek anlatmaya başladı.

"Biliyor musun? Bir olay oldu, gülmekten öleceksin. Hatırlıyorsan vitrinimi satmayı düşünüyordum. Nihayet birisi satın aldı. Bir firmanın sahibiymiş. Almak için adam göndermiş. İki tane genç çocuk geldi. Bir tanesi uzun boylu, yakışıklı ve ağzı iyi laf yapan birisiydi. Ayakkabılarını çıkarıp eve girdiler. Vitrini kaldırıp asansöre koyacaklardı. Heyecandan, yakışıklı olana, 'Ayakkabını giy!' diyeceğime, 'Pantolonunu giy!' demişim. Gençler buna çok güldüler. Utancımdan yer yarılsa yerin dibine gireceğim ama bir yandan da gülmeye çalışıyordum."

O adam, *N*'nin anlattığı bu hikâyeye gülüp gülmeyeceğine karar veremedi. Bu arada, biraz aralık bırakılmış olan kapıdan büyük bir yılan içeri girdi. O yılan, Hint yılan ustalarının boyunlarına sararak gösteri yaptıkları yılanlar gibi kocamandı. *O adam* bir an için gözlerine inanamadı. *M*'ye, "Senin gibi bir musibeti çapayla yılan parçalar gibi parçalamak istiyorum." dediğini hatırladı. Böyle bir yılanın, şehir merkezindeki on altı katlı bir binanın yedinci katına çıkıp böyle rahatça kapıdan girmesi aklın alacağı bir şey değildi. Yılan içeri girer girmez kanepenin altına saklandı. *O adam*ın dili tutuldu, fırlayarak yerinden kalktı. Hiçbir şeyden haberi olmayan *N*, hayretle ona baktı:

– Bir an önce doktora görünmelisin. Sanıyorum, yüz rengin değişmiş, dedi.

N, masa başına geçen *o adam*ın yanına yavaşça yaklaştı ve eliyle onun alnına dokundu. Alnı sopsoğuktu. *N*, sanki bir yılana dokunmuş gibi irkildi. *O adam N*'nin ürpermesini görünce, kanepenin altındaki yılanı da unuttu. Ağzıyla "yılan" dediğini fark edemedi.

– Ne yılanı o?

Aniden çıkan bu "yılan" sözünü, *o adam*ın kendi soğukluğunu ifade etmek için kullandığını zannetti. Sonra, üzerine alındı. Ama üzerine alınmasının mânâsı da yoktu.

– Yunanlılarda mıydı yılanı ölümsüzlüğün sembolü olarak görenler?

– Yunanlılar da nereden çıktı şimdi?

– Sen gelmezden önce televizyonda seyretmiştim. Yılanın kalbi yok galiba.

– Bilemiyorum. Belki vardır. Kalp yoksa kan dolaşımını nasıl yapsın?

– Benim bildiklerime göre, birçok hayvanda kalp bulunmazmış. Mesela karıncalarda, kelebeklerde... Bilumum haşaratta. İnsan da kalpsiz olarak hayatını devam ettirebilir mi?

– İnsan mı? İnsan yaşayamaz. Sistemi farklı. Atardamar var, toplardamar var. Birisinde pis kan, diğerinde temiz kan bulunur. Kalp olmazsa kanlar karışır. Of! Nereden çıktı şimdi bu konu? Kalpsiz de insan mı olurmuş? Bunu ilkokula giden çocuklar bile biliyorlar. Yoksa kasten mi yapıyorsun bunu?

– Hayır, başka bir şey daha var. Kalpsiz adam nasıl ölür? Yoksa ölmeden yaşamaya devam mı eder?

– Alo! Aklını mı oynattın sen?

– Nasıl ölür? Kan dolaşımı mı durur?

– Bırak gırgırı. Olmadık şeylerden konuşarak başımı ağrıtmak için mi çağırdın beni?

– Hayır. Öyle aklıma geldi de.

"Gerçekten, niye çağırdım ben bunu? Hepsini anlatsam mı? Hayır, hayır. En iyisi bunu göndereyim." *N*, ikinci defa *o adam*a dokundu. Korkudan tekrar elini hızla çekti. İçinden, "Bunun yılan, yılan dediği kendisi olmasın? Ejderhalıktan çıkıp yuvdarha olan yılan istediği kılığa girebiliyormuş, diye duymuştum." *diye geçirdi. O adam*a, "Vücudun niye bu kadar soğuk?" diye sormaya çekindi.

– Ben gideyim. Oğlun bizi yakalamasın. Keşke işten izin almasaydım.

N, *o adam*ın nazlanmadığını görünce sinirlenip korkmuş olarak, biraz da kıvırtarak çıktı. *O adam* hemen kanepenin altına baktı. Yılan sanki kendi yuvasına gelmiş gibi, başını yere koymuş rahatça yatıyordu.

"Bu beni ısırır, öldürür. Yoksa halüsinasyon mu görüyorum? Yoksa ecelim mi geldi? Ben niye korkmuyorum? Kalbim niye hızla çarpmıyor? O da benden korkmuyor."

O adam kalbinin olmadığına sinirlenerek yılanın kuyruğundan yapıştı. Halüsinasyon gördüğünü ve elinin boş kalacağını zannetti. Fakat avuç içerisinin

boş olmadığını anlayınca tüyleri diken diken oldu. Bırakmak istemedi ama tuttuğu şeyi sıkarak ezmeye de cesaret edemedi. Sadece biraz salladı. Yılan buna hafifçe karşı koyacakmış gibi yaptı. Yine de cansız bir ip gibi *o adam*ın salladığı yöne sürüklendi. Yılanı bırakmadan yerinden kalktı. Uzunluğu *o adam*ın boyuyla aynıydı. Asılı duran yılan onun ayaklarına çarpmamak istercesine, başını kaldırarak iki yana kıvrılıyordu. Kendisini sokmasını istiyormuş gibi, terlikli ayağını yılanın ağzına yaklaştırdı. Ayak kokusunu sevmemiş olan yılan, başını daha da yukarı kaldırdı. *O adam* bu oyunu sürdürmek istemedi ve yılanı bırakıverdi. Serbest kalan yılan kendi ağırlığıyla, "Pat!" diye *o adam*ın ayağının üzerine düştü.

Başka birisi olsa korkudan ödü patlardı ama *o adam* gayet rahattı. Yılan ise hiçbir şey umurunda değilmiş gibi, tekrar kanepenin altına girdi.

"Sıradan bir şey değil bu. Öldürsem mi? Ya öldürmeye çalışırken beni ısırırsa?"

Cereyan eden olayların sırlı oluşu, *o adam*ı panikletmeye başladı. Hemen telefona uzandı:

– Oğlum hemen gel. Sana bir şey göstereceğim.

– Ben de bir işle ilgili olarak çıkıyordum, baba. Akşama geleceğim dedim ya.

– Çok zamanını almam.

– Şu an imkânı yok, gelemem.

– Tamam, o zaman...

"Lazım olduğu zaman hep meşguldür bu da."

Tekrar kanepenin altına baktı. Yılan rahat rahat yatıyordu. *O adam*, eline paspasın ağaç sapını alıp yılanı dürtmeye başladı. Yılan biraz arkaya kaydı. *O adam* buna biraz sevindi. Yılan, aniden kuyruğuyla sopaya hafifçe dokundu. Sopa ikiye parçalandı. Hiç böyle bir şey beklemeyen *o adam*, hayretle sopaya baktı.

"Oğlumla ikimiz bunu başaramayız. Zooloji enstitüsünde yılandan anlayan kişiler vardır. Onları çağırsam mı? Ya ben halüsinasyon görüyorsam? Kocaman apartmanın yedinci katında yılan ne arasın? Öyleyse, sopayı kim kırmış olabilir? Biçimsiz bir vuruşla ben mi kırdım yoksa? Hayır hayır. Kuyruğuyla vurduğunu gözümle gördüm ya. Yok ya, bana öyle geliyordur. İyisi mi, yatayım. Hem de bu kanepenin üzerinde."

O adam, kendince doğru bir karar almıştı. Kendini buna inandırmaya çalıştı.

"Halüsinasyon bunların hepsi. Sen bir bilim adamısın. Bir şeyler ye ve yat. Yogiler gibi rahatla ve gevşe. Dinlen. Kalbin yerindedir, yılan da yoktur."

O adam N'nin getirmiş olduğu yiyeceklerden atıştırmak istedi. Fakat yiyebilecek hâli yoktu.

Bir kez daha kanepenin altına baktı. Yılan oradaydı. Tekrar kendi kendine "Bütün bunlar bir halüsinasyon olmalı." dedi. Kendini buna inanmaya zorlayarak kanepeye uzandı. Zihni yorulmuş olmalı ki hemen uykuya daldı.

Rüyada kardeşi Halil'i gördü.

– Halil... Halil... Halil'im sen misin? Yıllar önce vefat etmiştin. Yoksa beni de mi götürmeye geldin? Dudağındaki yara hâlâ iyileşmemiş.

– Onu boşver, sen bu çocuğa bak.

Halil, yanında duran yedi sekiz yaşlarındaki çocuğun başını sıvazlıyor ve ılık su kadar cana yakın bir ses tonuyla konuşmaya devam ediyordu.

– Bunun adı da Halil. Senin torunun bu.

– Benim bir torunum yok ki.

– Var ama doğamıyor.

– Doğamıyor mu?

– Evet, dudağı yarılır diye korkuyor.

– Dudağı yarılmaz onun, söyle ona. Dedesi korur onu. Kimse onu düşüremez. Seni hiç yanından ayırmayacakmış de.

– O sana inanmıyor. Babaannesini de...

– Seni de babaannesini de ben düşürmedim ki.

– Ben de aynısını söylüyorum ona ama "O zaman annen niye onu dövdü?" diyor.

– Sen değil ben düşmüş olsam, annem seni döver miydi? Dövmezdi. Öyle değil mi?

– Biliyorsun. Annem çok sinirli birisidir.

– Sinirli olsa bile, dövmezdi seni. Dövmezdi.

– Halil trenden de korkuyor.

O adam, ne kastedildiğini anlamıştı. Öfkesini içinde tutamayıp bunu dışarı nasıl atacağını da bilemeyen bir çocuk misali boğazı düğümlendi,

konuşamadı. Söz konusu tren *o adam*ın önünden geçmeye başladı. Halil ve çocuk trenin diğer tarafında kaldılar. Halil arkasını dönerek uzaklaşmaya başladı. Tren tamamen geçtiğinde onlar çoktan kaybolmuştu. Boğazı düğümlenmiş olan *o adam*ın sesi kendi içerisinde kalmıştı:

– Dur, Halil! Beni affet! Sen hayattayken niye seni bu kadar sevememiştim?

Çocuklukta yılanla oynadığı günleri gördü, aniden irkilerek uyandı.

Kızıl renge bürünerek batmakta olan güneş, pencereyi kanla kaplamış gibi, kırmızıya boyamıştı. *O adam,* yattığı yerden eğilerek kanepenin altına baktı. Karanlık ortamda yılanı fark edemedi. Yılan gitmiş zannederek hemen yerinden kalktı ve ışığı açtı. Tekrar kanepenin altına baktı. Yılan oradaydı. *O adam* kendini koltuğa bırakıverdi. Eski koltuk ağırlık binince gıcırdadı.

– Bunu, oğlum geldiğinde öldürürüm.

– O, senin ruhun olmasın sakın?

– Ne ruhu muhu? Biliyorum, ölünce her şey biter. Ruh ne arasın?

– Deminki Halil ne peki? Sen az önce Halil'in ruhunu incittin.

– O bir rüyaydı. Boğazına kadar derde batmış olan birisinin rüyasıydı.

– Hatırlıyor musun? Bir zamanlar, "Eğer peygamber gerçekten öyle birisi olsaydı ona taş atılmazdı."

demiştin. Daha hayattayken, senden daha iyi bir çocuk olduğu için sen Halil'den nefret etmiştin. Peygamber, gerçek bir peygamber olduğu için, O'nu senin gibi insanlar taşlamıştı.

O adam gözlerini kapattı. Gözlerinde uzaklaşmakta olan tren canlandı. Sonra aniden gözlerini açtı ve kafasını tuttu. Kanepenin altındaki yılan bulunduğu yerden çıkıyordu. Görülmesi gereken bir sahneydi bu. Yılan, yaptığı her bir hareketten zevk duyuyor gibi, hayatından memnun bir şekilde sürünüyordu. Hâlbuki dışarıdan bakınca gözleri korku salan, ağzı zehir saçan, vücudu buz gibi olan ve âdeta kalbi olmayan bir şeydi o.

"Kleopatra, ebediyete ulaşmak için yılan ısırığıyla ölmeyi tercih etmiş. Gitme ey yılanım, gitme ey ruhum! İstersen beni sok, istersen öp. Ben seni seçiyorum."

Döne döne gitmekte olan yılan, bu daveti duymuş gibi, geri döndü. Cesaretini topladı. Yılanın gelip kendisini ısırmasını beklemeye başladı. Kuyruğundan tutarak havaya kaldırdığı zamanı hatırladı.

"Niye aniden korkmaya başladım? Yoksa Kleopatra'nın ölümü mü korkuttu beni? Hani Kleopatra olsam ve ölsem gam yemem. Hayatım boyunca hep sıkıntı ve ıstırap içinde yaşadım. Şimdi ise kendi ecelimi kendim çağırarak mı öleceğim? Yanımda ne canım kaldı ne cancağızım, 'İmdat!' diye bağırsam da yardım edecek kimse yok."

– Baba! Yatıyor musun? Kapıyı aç!

– Oğlum, canım! Geliyorum.

Suda boğulmakta olan birisinin sahile ulaşmaya çalışması gibi, *o adam* da kapıya ulaşmaya çalıştı ama uzun zamandır rahat yatan yılan önünü kesti.

– Defol! Sana ne yaptım ki? Defol diyorum! Yoksa avazım çıktığı kadar bağırırım.

Ne kadar bağırsa da faydası olmayacaktı. Yılan başını kaldırdı. *O adam* kıpırdarsa öleceğini anladı ve yerinde donakaldı.

Konuşamıyor ve oğluna cevap veremiyordu.

– Baba, yoksa banyoda mısın?

Dili tutulmuş, oğluna cevap veremiyordu. Daha demin yılanı çağırıp, "İstersen beni sok istersen öp." diyen sanki kendisi değildi. Bu arada yılan kendi kendine sakinleşmişti. Yılan, emrindeki kölesini, "Dediklerimi yapmazsan canını alırım." diyerek azarlamış olan zalim bir insan edasıyla, dik dik bakıp kıvrıldı ve tekrar kanepenin altına girdi. *O adam* ise hâlâ yerinden kıpırdayamıyordu. Dizlerinin dermanı kalmamıştı.

– Baba!

Bu sefer oğlu daha yüksek bir sesle bağırmıştı.

– Geliyorum.

Oğlu ve gelini beklemekten yorulmuşlardı. Kapı açılmayınca da içeride kötü bir şeyler olmuş zannına kapılmaya başlamışlardı. Sonunda babalarının sesini duydular.

Olup biten şeyleri oğluna anlatmaktan çoktan vazgeçmişti. Sanki yılan bunu ona yasaklamıştı. Işığı açtı ve kanepenin altındaki yılanın soğuk ve delici bakışlarına bir kez daha baktı. Gidip kapıyı açtı. Oğlunun sinirlenmiş olmasına aldırmıyordu.

– Uyumuşum, dedi.

Oğlu: "Ne gösterecektin bana?" deyince o:

– Hiçbir şey. Öyle dememiş olsam geleceğiniz yok sizin.

Bunu, "İsterseniz gidebilirsiniz." anlamında söylemişti. Oğlu mutfağa, eşinin yanına gitti.

– Neymiş o göstermek istediği şey?

– Bunun göstereceği bir şey mi olur sanıyorsun?

– Ne biçim konuşuyorsun? O senin baban.

– Öyle babam olacağına anasız babasız kalsam daha iyi olacakmış.

– Seni de anlamak mümkün değil. Bazen, "Babam, babam!" diye yere göğe sığdıramıyorsun; bazen de sana baba maba lazım olmuyor.

– Bir saattir kapıda bekletti bizi ve mahsus yapıyor bunu. Biz de gerisin geri dönmedik öylece bekledik. Şimdi de kanepenin üzerine geçmiş, gözlerini bir noktaya dikmiş oturuyor.

– Sen de aradığında hemen yanına gelseydin.

– Babamın çiftliğinde çalışmıyorum ki canım her istediğinde ayrılabileyim.

– Birazdan sofra başına geçtiğimizde açılır o.

– O ancak yukarıdaki *N*'sini görünce açılır, bunu iyi biliyorum. Birazdan o da geleceğini söylemiştir. Annem de bunun kahrını çeke çeke öldü.

– Bırak, kurcalama geçmişi. Babanın yanına git. Ben birazdan demli bir çay hazırlarım ona. Bir kez daha senin yanına taşınmasını söyle sen de. Şu sarı akrebinden uzaklaştırmaya çalışalım onu. Evini de satıp ona bir araba alacağını söyle. Kendisi kadar yokların iki arabası var.

– Taşın dersem daha beter köpürür.

– Sen yumuşak sözle bir kez daha söyle. Daha da olmazsa çocuğumuz olacağını söyle, sevinir. O da torun görmek istiyordur.

– Bilemiyorum.

Gerçekten de *o adam*, oğlu doktorların kendilerine erkek bir çocuklarının olacağını söylediklerini aktarınca dikkat kesildi. Rüyasında Halil'i gördüğünü hatırladı. Sonra, "Sen bilmiyorsun, o doğmak istemiyor." dedi.

– Anlamadım, ne dedin?

– Dudağının yarılmasından korkuyor.

– Nasıl yani? Ne demek dudağının yarılmasından korkuyor?

Oğlunun bu sorusunu cevaplamadı. Gözlerini bir noktaya dikmeye devam etti. Oğlu babasının ne demek istediğini anlamaya çalıştı. Sonunda babasının sözlerini, "Siz çocuk bakmayı da beceremezsiniz." şeklinde yorumladı. Daha bekârken babasının

kendisine "Evleneceksen üniversite mezunu birisiyle evlen." diye söylenip durduğunu hatırladı.

"Ayna, üniversite mezunu olmasa da bir çocuk büyütmeyi pekâlâ başarabilir. Bu adamın da bütün işi bizim moralimizi bozmak." Sahi, telefon açmak için diğer odaya geçti.

– Baba, beraber yemek yiyecektik ama olmayacak maalesef. Acilen işten çağırıyorlar. İşim ne zaman biter, belli değil. Ayna'yı burada bırakıyorum, gece gelir alırım.

Oğlunun çıkacağını duyunca *o adam*ın yüzü güldü.

– Hayır, eşini bırakma. Kendi yemeğimi kendim yaparım.

– Zaten Ayna, yemeğin etini pişirmiş.

– Tamam. Senin işinin de bu yönü çok zor. Yine de dayanmaya çalış, iş iştir. Başka sefere beraber yeriz.

Oğlu ve gelini kovulmuş gibi gittikten sonra kanepeye baktı. Altına bakmasa bile yılanın orada gözlerini bir noktaya dikerek yattığından emindi. Evde duramadı, giyinerek dışarı çıkmak istedi ama nereye ve kime gideceğini bilmiyordu.

– İyi simi restorana gideyim. Olmazsa "yukarıdaki"ni de arkadaş olarak yanıma alayım.

– Niye yanına bir arkadaş alacaksın?

– Senin, sesini çıkarmadan oturman için.

Her ne kadar üstüme gelse de cevap vermedim. Giyinerek dışarı çıkmak için kapıyı açtığında "yukarıdaki"ni kapı önünde sırıtır bir hâlde buluverdi.

– Sen çağırmasan da ben geldim.

– Ben de seni alarak restorana gidecektim.

– Senin o kısır keçi gelinin akşama yemek yapmadı mı?

– Sadece etini pişirmişti yemeğin galiba.

– Hiçbir yere çıkmıyoruz. Evde pilav yapar, yeriz. Oğlunu özellikle kovdun, değil mi? Bak, ben senin ciğerini bilirim.

– Sen benden önce şu kanepenin altında ne var, onu bir bil bakalım.

– Bilmeyecek ne var? Daha dün onun altını kendim temizlemiştim.

– Asla bilemezsin.

– Ya bilirsem ödülüm ne olacak?

– İstediğin her şey.

– Doğum günümde güzel bir ayakkabı isterim.

– Anlaştık.

– Bak, ayakkabıyı ben seçerim.

O adam başını salladı.

– Kanepenin altında kışlık ayakkabın, eski bir valiz, onun içinde belgelerin ve çamaşır makinesinin delik bir hortumu var. Hepsi bu.

– Hepsi mi? O zaman şimdi git ve bak.

– Düne kadar benim söylediklerim vardı ama sonradan bir şeyler koymadıysan.

– Hiçbir şey koymadım. Ama sakın korkma.

– Ne var ki?

– Kendin bak.

N, kanepenin altına baktı.

– Ay, yılan var.

– Korkma, korkma…

"Korkma!" dense de *N* korkmuştu. Onu görünce *o adam*ın da rengi attı.

– Ne büyük bir yılan bu! Bir de bana korkma diyorsun. Beni sokmasını mı istedin sen?

– Hayır.

– O zaman niye bakmamı istedin? Ben daha eve girmeden beni durdursaydın ya. Gerçeği söylemeni istiyorum bak, Maysa'yı da mı aynı şekilde korkutarak öldürdün?

– Ne diyorsun sen? Ben…

– Evet, sen?

– Ben o yılandan korkmuyorum. İstersen onu kuyruğundan tutup havaya kaldırayım.

– Hayır! İstemiyorum. Ben gideyim de sen ne yaparsan yap.

Cereyan etmekte olan olayları anlamış gibi, yılan kanepenin altından çıktı. Önceki gibi heybetli ve keyifli bir edayla sürünerek kapının önünde durdu.

– Kapıyı niye kapalı tutuyorsun? Açık olsaydı çıkıp gidecekti.

– Kapı o, açılır da kapanır da. Çıkacağını nereden bilebilirdim ki?

– Sen onu özellikle getirmişsindir. Şimdi ikimizi de sokarak öldürür o. Böylece ikimizin sırrını da herkes öğrenmiş olur.

– Korkma sakın. Masanın üzerine çık ve eline şunu al.

Kırık sopayı *N*'ye vermeye çalıştı.

– Bu sopayla ona ne yapılabilir ki?

– *N*'ciğim, sen korkma. Dokunmayana bir şey yapmaz o. Bak, sakin sakin yatıyor işte.

– Yılandan ne kadar korktuğumu biliyorsun. Beni niye buraya çağırdın?

– Sen kendin gelmiştin.

– Ah, benim kafam. Sana kıyamıyor, peşine takılıyorum. Kaldır şunu. Polisi ara!

– Polis ne yapabilir ki?

– Ne mi yapabilir? Silahla onu vurur. Hemen ara.

– Hayır! Kıyamam ona. Öldürmesinler!

– Şunun söylediği şeylere bakın. Ama o sana kıyabilir. Hemen telefonu bana ver.

O adam telefonu vermedi ve ardında kapıya yöneldi.

– Şimdi ben kapıyı açayım ve o yılan çıksın gitsin buradan.

– Dur, kıpırdama! Sokar seni. Seni sokunca ben de korkudan ölürüm.

– Korkma, beni az önce de sokmamıştı.

O adam, göğsünü yokladı. Kalbi çalışmıyordu. Yılana doğru yürümeye başladı. Yılan, yaklaşmakta olan adamı görünce başını yukarı kaldırmaya başladı, hiç de kaçmaya çalışmıyordu.

– Defol git diyorum sana!

Yılan, başını aşağı eğdi ve öylece *o adam*ın önünde yattı. Eğilerek yılanın başını sıvazlamak istedi. Hiç korkusu kalmamıştı. Yılanı eline aldı.

– Bırak onu, sokar şimdi. Ay!

O adam kapıyı açtı. Yılan nazla adamın elinden aşağı sarktı ve sürünerek kapıdan çıktı. Yılanın arkasından *N* de hemen çıktı. *O adam N*'nin peşinden bağırdı:

– Nereye gidiyorsun, ya restoran?

Yanında kimsenin olmadığını anlayınca kendini tuhaf hissetti. Az önce kapı önünde yatmakta olan yılan da doğum gününe ayakkabı isteyen *N* de aniden kayboluvermişti.

– Sen onları kovmadın ki…

– Belalarını bulsunlar!

– Doğru söylüyorsun. Seni değil, belalarını bulsunlar.

O adam kitaplığın yanına vardı. *M*'ye, "Seni, musibeti çapayla yılan parçalar gibi parçalamak isterdim." dediğini hatırladı. Kitapların üstünden, oraya sıkıştırmış olduğu beyaz bir kâğıt çıkardı. Masaya geçti. Kâğıdın üzerine güzel bir şekilde "*Kalp Ölümü*" yazdı. Sonra paragraf başından yazmaya başladı:

"Eğer kalbim öldüyse az önce *N* korktuğunda ona nasıl üzülebildim? Niye yılanı öldüremedim?

Eğer kalbim ölmediyse yılanı elime aldığımda nasıl korkmadan durabildim? Niye sevindiğimde veya üzüldüğümde kalbim hızla çarpmadı? Ellerimle yılan tutmanın veya bir başkasının ellerini tutmamın bir farkı yok mu? Yoksa onu parçalamalı mıydım?"

Kâğıt üzerinde ağır ağır ilerleyen kalemini durdurdu.

– Yazar! Sen varken niye bunca şeyi kendim yazıyorum ki?

– Her şeyi anlayabilmemiz için senin yazman daha iyi olur. Mesela, az önceki yılan da nereden çıkmıştı?

– Ben de hayret ediyorum buna. Yılanı da kalbimin olmayışını da bir halüsinasyon sanmıştım.

– Biliyor musun, bundan sonra olan biten her şeyi kâğıda aktar. Böylesi bir olay, daha önce hiç kimsenin başına gelmemiştir.

– Yazdıklarını ispat etmek için benim şahitliğime ihtiyaç duyacağını mı düşünüyorsun?

– Ben, birine ispat etmem gerekecek şekilde yalan şeyler yazmıyorum ki.

– Yalan veya gerçek, kimin umurunda? Herkes, "Bunlar da olabilecek şeyler mi sahiden de?" diye sorar.

– Nihayetinde de kalbinin olmadığı anlaşılır.

– Nasıl olacak bu? Doktora mı giderim zannediyorsun?

– Ya gitmeyip de ne yapacaksın?

– Yazdıklarına insanlar inansınlar diye mi doktora gideyim? İyisi mi, sen hiçbir şey yazma.

– Sen, bir bilim adamısın. Pavlov, yaklaşmakta olan ölümü hakkında bir yazı yazmış.

– Ben, Pavlov değilim.

– Ya, evet, Pavlov'un köpeklerinden birisi de değilsin sen, öyle mi?

– Aksine, öyleyim. O köpekler gibi hepimiz birer deneğiz.

O adam "*Kalp Ölümü*" yazdığı önündeki kâğıda baktı ve onu buruşturarak yere attı. Mutfağa geçti, eti hazırlanmış olan pilavı pişirmeye başladı.

– Arasam bak, oğlum evdedir şimdi.

– Hani o, işyerinden çağırdıklarını söylemişti?

– Ne söylerse söylesin. Şimdi ararsam evdedir o.

– Evde değildir. Herkesi kendin gibi zannetme.

– O benden daha fena ve bir basamak daha yukarıdadır. O, benim bir devamım.

– Bırak lütfen.

– Var mısın iddiasına?

– Ya evdeyse ne olacak?

– Haydi, bir kontrol edelim.

– Alo! Sahi, sen misin?

– Evet baba. Bir şey mi vardı?

– Evde misin, değil misin diye aradım.

– Birazdan, üzerimi değiştirdikten sonra gideceğim. Bir şey mi oldu?

– Yok bir şey, çalışmaya devam et.

– Yalnızlıktan bıktıysan evlen baba.

– Evlenecek olsaydım, çoktan evlenirdim. Bundan sonra beni kim ne yapsın?

– Arasak bulunur. Şaka yapmıyorum, düşünüyorsan aramaya başlayayım.

– Bırak oğlum şakayı.

– Gerçek söylüyorum bunu. Az önce evde söylemek isteyip de söylemediğin bu muydu yoksa? Eskiden beri sana evlen demeye çalışıyordum. Bak, bazıları yetmiş yaşından sonra bile evleniyorlar.

– Ya, azmış olanlar onlar.

– Hayır baba. Onlar, "Bir eş, asıl yaşlılıkta lazım oluyor." diyorlar.

– Kim diyormuş bunu?

– İş arkadaşımın babası diyor. Ya "yukarıdaki"ne oldu?

– Kimmiş o "yukarıdaki"?

– Baba, sen benim nerede çalıştığımı biliyorsun. Gerçekten iştahı varsa yılan etini de yer insan...

– Yılan eti mi? Yılan eti yiyince ben de yılana dönüşmeyeyim sonra. He he he...

– He he he...

– Ömrümün sonunda yılan eti de yedirteceksin bana. Neyse, alırsam evime de sahip çıkar o.

– Eş olarak aldıktan sonra tabi ki evine sahip çıkacaktır.

– Bırakalım bunları. İşten kaçabilirsen bana gel, diyecektim.

– Telefonda konuştuğumuz konuya devam edeceksek gelirim. He he he…

– Sen bilirsin. Pilav da birazdan hazır olur.

– Gelmeye çalışırım ama söz vermiyorum. Geldiğimde kapının kapalı olmaması için, gelmeden önce telefonla arayayım mı?

– Ara ama kapı kapalı olmaz.

***

– Güya sen onu utandıracaktın, bak, ne yaptı?

– Dedim ya, benden bir basamak daha yukarıda o. "İçi çeken, yılan etini de yer." diyor. Bana, "Evlen" diyor. Haklı aslında.

– Belki de bir dert ortağın olmadığı için kalbin kaybolmuştur, olamaz mı?

– Bundan sonra, az önceki yılandır benim dert ortağım.

– Hiç aklım almıyor, o yılan nereden çıktı? Her yer asfalt, beton, bir sürü insan var. Yılan bu kadar büyüyene dek kimse fark edememiş. O da kimseyi sokmamış. Sokmuş olsa onu çoktan bulurlar ve öldürürlerdi.

– Nereden bileceksin, belki o yılan da aslında bizim gibi bir insandır?

– Nasıl yani?

– Çalıştığım yerde bir iş arkadaşımızın lakabı "sinek" diğerininki "gözlüklü yılan".

– Onlar sadece birer lakap, biliyor musun senin lakabın ne?

– Bilmiyorum.

– Sen biliyorsun ama söylemek istemiyorsun.

– Bana, "gölgesiz" diyorlar galiba.

– Gölgesizin kalpsizden ne farkı var biliyor musun?

– Of! Bunların hepsi edebiyatçıların uydurduğu laflar. Kalpte şefkat olurmuş. Ne şefkati bu? Öfke, nefret, şefkat, kaygı ve diğerleri... Bunların hepsi de beyinde oluşmakta ve orada faaliyet göstermekteler. Kalpteyse kandan başka hiçbir şey yok. Aksini söylüyorlarsa ispat etsinler. Şefkat, kalbin hangi damarında veya hangi hücresinde yaşarmış? Beynin o duyguya ait hücreleri kurcalandığında insan ağlayabiliyor da gülebiliyor da. Kalpte bunları yapamazsın. Duvara kalple ok resmi çizip duran serkeşlerden farkımız yok. Bilim bunun neresinde? Ateşin üstünden atladıklarında günahlarının döküldüğüne inanan insanlara kızamayız. Biz de onlar gibiyiz. Her şey kalpteymiş. Keşke tıp doktoru olsaydım. Kalbi en ince ayrıntısına kadar incelerdim.

– İnceleyen insanlar vardır.

– Varsa niye yazmıyorlar?

– "Kalpte hiçbir şey yok!" diye mi yazsınlar? Bunu herkes biliyor zaten.

– Off! Yapmacık düşüncelerden o kadar bıktım ki, sen sorma.

***

Elini göğsüne götürdüğünde benim ona baktığımı fark etti ve elini indirdi. Sır vermemeye çalışıyor gibi ıslık çalmaya, gülümsemeye başladı. Ama yüzündeki ifade farklı şeyler anlatıyordu. Dokunsan çocuk gibi ağlayacaktı. *O adam*, ayaklarındaki eski kumaş terliğine şefkatle bakıyordu. Kendisi ölünce bu terliği kimse giymeyecek, çay içtiği o çaydanlıktansa, yasına gelenler çay içecekti. Düşündüğü buydu

Zemine serilmiş olan fabrika yapımı halıdan, çoktandır boya yüzü görmeyen duvardaki bazı yerleri kopmuş olan sıvaya varıncaya kadar neye baktıysa, hepsi ona veda ederek gidiyorlarmış gibi göründü. Yavaş yavaş, oturduğu sandalyeden kalktı ve diğer odaya geçerek yatağına uzandı. Yatak her zamankinden daha yumuşaktı şimdi. Ayak ucunda yatmakta olan yorganı kibarca üzerine çekti.

– Yorgan ne kadar da sıcak. Kokusu da benim kokum. Bütün bunları arkada bırakarak ölecek miyim? Ben daha yaşlanmadım bile. Emekli olmak herkes gibi benim de hakkım. Bendeki bu hastalık ne biçim bir hastalık böyle? Kurşuna dizilerek idam edilenler gibi, hiç farkına varamadan öylece ölüp gidecek miyim? İdam edilecek ne yapmışım ki ben? Tek başıma,

maaşımla güzel güzel geçinip gidiyordum. Hayır yazar! Ben daha ölmedim. Daha yaşayacağım günler var.

Son sözlerini der demez yataktan çıktı. Kaşları hâlâ çatıktı. Gecenin bir vakti giyinerek dışarı çıktı. Yaz gecelerinin havası çok sıcaktı. Bir serin bir sıcak esen rüzgâr oraya buraya koşuşturuyordu. Uzakta siyah bir kedi mavi gözlerini parlatarak çöplüğün arka tarafına geçiyordu. Yan yana duran binaların aralarından geçmekte olan daracık sokakların birinden ilerleyen *o adam*, nereye ve niçin gittiğini hiç düşünmüyor; ben dâhil kimseyi de dinlemeden yoluna devam ediyordu. Caddeye çıktı. Arabaların sarı ışıkları, sokak lambalarının ışığının sarısı... Gökyüzündeki ay da sarıydı. *O adam* hepten sarıya boğulmamak için etrafta daha farklı renkler aramaya başladı. Caddedeki siyah asfalt bile sokak lambalarının ışığı altında sarı görünüyordu. Caddenin biraz ilerisinde bir dinlenme yeri, küçük bir park olduğunu hatırladı.

Koşu yapmak için her sabah buraya gelirdi. Park yarı karanlıktı. Zaten kendisi de böyle olmasını istiyordu. Parkın ortasında küçücük bir fıskiye bulunuyordu. Küçücük de olsa fıskiyenin park atmosferine etkisi vardı. Parktaki banklardan birinin üzerinde bir adamın oturduğunu fark etti. Biraz yaklaşınca onu tanıdı. O, İbrahim Amca'ydı. İbrahim Amca da onu tanımıştı. Artık selamlaşmamak mümkün değildi. Yoksa ihtiyarın hâlinden insanlardan kaçtığı belliydi. *O adam*a da kimse gerekmiyordu. Birbirlerine selam verdiler.

Ama tokalaşmadılar. İbrahim Amca, selamlaştıktan sonra sus pus oturmak ayıp olur, diye düşündü ve konuşmaya başladı:

– Hayırdır böyle, gecenin bu saatinde?

– Ne olsun, yatmadan önce biraz dolaşayım, dedim.

– İyi etmişsin. Böyle yaparsan daha rahat uyursun.

– Gezmeyle rahat yatılabilseydi...

– Niye öyle diyorsun? Aramızda en rahat hayat süren sensin, derim hep. Yoksa yalnızlıktan mı bıktın?

İbrahim Amca biraz yana kaydı ve *o adam*a oturması için yer açtı.

– Sağol İbrahim Amca, oturmayacağım ben. Yalnızlıktan değildir belki de diyorum ben. Rahat batıyor sanırım. Benim başka bir derdim yok.

– Rahattan öte dert mi olurmuş? Rahatı kimse kaldıramaz.

– Haklısın. Ya sen nasılsın İbrahim Amca?

– Derdin en çetini yaşlılıktır demişler, dedi ve güldü.

İbrahim Amca'nın gülmesi *o adam*ı kötü etkiledi. "Hoşçakal!" demeden kalkıp yoluna devam etti. İçinden İbrahim Amca'nın tek kızının evlenmek için evden kaçtığını, küçük oğlunun sudan sebeplerle kendi ağabeyini bıçaklayarak öldürdükten sonra hapse düştüğünü hatırladı. Sonra onu da bir bahaneyle, ağabeyinin arkadaşları hapiste öldürmüşlerdi. Kaçtıktan sonra, "Yüzüne dahi bakmayacağım." dediği kızını ve

damadını mecburen yanına alarak onlarla birlikte yaşamaya başlamıştı. Evinde sıkılan İbrahim Amca'nın sık sık dışarıya çıktığını biliyordu.

– Ben de oğlumun yanına taşınırsam İbrahim Amca gibi bütün günüm sokakta geçer.

– Hayır, böyle olmaz. Etrafına şöyle bir bak. İnsanların yüzleri başka başka olduğu gibi yaşayışları da başka başkadır. Kimsenin hayatı bir diğerinin hayatını tutmuyor.

– Yine de kendi evin olunca daha iyi oluyor.

– Sen "canişko"larını bırakamıyorsun. İnsanların duygularını dışa yansıtmamaları, avret yerlerini örtmelerinden daha iyidir belki de.

– Tabii ki öyle. Haydi, eve dönelim.

Evine gelir gelmez yatmaya hazırlandı. Lambaları kapattığında düşünebilme kabiliyetini de kapatmak istemişti. Aklına gelen her düşünceyi kovuyordu. Canlanmaya başlayan eski hatıralarını hemen bastırıyordu. Kafasının içini iyice boşaltmıştı. Sonunda kafası, içindeki eşyaların tamamen boşaltıldığı boş bir sandığa döndü ve ancak o zaman uyuyabildi. Rüyada Maysa'yı, gençken buluştukları günleri gördü. Maysa ne kadar da güzeldi o günlerde. İlkbaharda üstündeki karlar eriyip ekin tarlalarında güne gülümseyen gerçek "maysa"lardan daha güzeldi o. *O adam* da gençti o zamanlar. İlk defa Maysa'nın saçlarına dokunduğunda altın iplere dokunmuş gibiydi, avucu terle dolmuştu. Saçların yumuşaklığı ve parlaklığı onu kendisine esir etmişti. Maysa'nın

ince ve uzun parmakları vardı. Maysa'nın ellerine ilk kez yüzüğünü bahane ederek dokunmuş ve bu cesurca davranışına çok sevinmişti. Maysa'nın eline dokunduğunda heyecanlanmış ve gökyüzüne doğru yükselmeye başlamıştı. Sevinci onu göğe fışkırtılan fıskiyenin suyu gibi yükseltiyordu. Kanadı yoktu ama uçuyordu. En önemli olan nokta ise yalnız olmamasıydı. Maysa'yla birlikte uçuyordu. Yoksa bu Maysa'nın ruhu muydu? Uça uça öbür âleme... Aniden Maysa'yı elinden kaçırdı ve Maysa hızla düşmeye başladı. Aşağıda asfalt bir yol ve kaldırımlar vardı. Maysa yere çarpmadan onu kurtarmak için aşağıya inmek istedi. Ama bunu yapamadı. Aşağıya inmeye ne kadar çabalasa da durduğu yerde duruyor ve kendi çevresinde dönüyordu. Döne döne bir yılana dönüştü. Bu arada Maysa yere çarpmış ve her yeri kana bulanmıştı ve uzakta, aşağıda kırmızı bir nokta olarak görünüyordu. *O adam* kollarını bacaklarını sallıyor, aşağıya inmeye çalışıyordu. Ama ne kolları ne de bacakları yerli yerindeydi. Kendisi de havada kayıyordu. Bir yerlerden *N* ve ona benzer diğerleri çıktılar. Onların bazısı *o adam*ın ağzına su damlatmaya çalışıyor, bazıları ise bulmaca doldururken kendisinden yardım istiyorlardı. Onlar, *o adam*ın etrafını çevirmişlerdi. *O adam*sa kolsuz bacaksız gövdesini sağa sola döndürüyor ve onları kovalamak istiyor, aşağıda yatmakta olan Maysa'yı görmeye çalışıyordu.

Aşağıda Maysa'nın yanına annesi, babası, *o adam*ın annesi, babası ve bütün tanıdıkları toplandılar.

Her gelen kişi *o adam*ı soruyordu. Uçmakta olduğu yüksekten "Buradayım, ben buradayım." diye bağırdı ama kimse onu duymadı. Aniden oğlu bir kuş şeklinde uçarak yanına geldi.

"Annemin ölümünden sen sorumlusun!" diyor ve başının üstünde uçuyordu. Oğlunun kuş şekline girerek kanat takmış olmasından ziyade onun kartal gibi delici bakan gözlerine şaşırmıştı. Bir evladın böyle yırtıcı kuş gibi bir bakışla babasına bakabiliyor olmasına şaşırmıştı.

– Kalbimi öldüren kişi sen misin? Annenin intikamını böyle mi alıyorsun?

Kanatlarını çırparak uzaklaşmaya başlamıştı ki babasının son sözlerini işiterek geriye baktı. Bu bakışı önceki bakışından daha deliciydi ve sivri gagasıyla babasının karnını parçalamak istiyor gibiydi. Evlat, geri dönerek babasının üzerinde uçtu ve havada daireler çizdi. Sert kanatlarıyla babasının yüzüne yüzüne vurmaya başladı. *O adam* kafasını sallayarak ondan kurtulmaya çalışıyordu. Kolları kendisinden ayrıldı ve her biri ayrı birer ince yılana dönüştü. Buna çok sevindi. "Haydi, cesaretin varsa gel!" dedi kuş hâlindeki oğluna. Oğlu hiç de korkmadı. Bir hamlede yılanların birisini güçlü pençesiyle parçaladı. *O adam* kolunun ağrısına dayanamayıp uyandı.

Vücudunun altında kalan kolu uyuşmuştu. Bu kol bir zamanlar Maysa'nın keçeden geçen kanının ıslatmış olduğu koldu. Fersiz gözleri tekrar kapandı. Bir

taraftan, dar merdiven boşluğunda Maysa'nın tabutunun sağa sola sallanması, diğer taraftan İbrahim Amca'nın *o adam*ı göğsünden itiyor olması onu panikletiyordu. Elimden tutarak yerinden kalkmak istedi. Bunu yapamadı. Kâbus görmekteydi.

Rüyasında ölmüştü ve sakallı dört kişi onun cesedini gasletmeye gelmişlerdi. Onların birisi, "Kalplerinde hastalık olan münafık ve kâfirler sonunda 'Allah bu misallerle bize ne anlatmak istemiş olabilir?' derler." ayetini okumaktaydı. Bir başkası dua etmekteydi. Diğer ikisiyse anlaşılmaz bir dilde kendi aralarında konuşuyorlardı. Hareketsizce yatmakta olan *o adam*ın gömlek düğmelerini açarak gömleğini ve kemerini çıkardılar. Fermuarın çıkardığı ses beynini kemiriyordu. Çıplak yatmaktan utanarak kaçmaya çalıştı ama kıpırdayamadı. Bunun dermansızlıktan olmadığını anladı. Kendini ölmüş ve kaskatı kesilmiş hissetti. Çırılçıplak soymuşlardı onu. Bilinci açıktı ve utançtan ne yapacağını bilemiyordu. Ayıp olan şey gizli kalmalıydı ama bu nasıl olacaktı? Toprak üstüne çıkmış bir solucan gibi çaresizlik içerisindeydi. Çıplak vücudu geriliyormuş gibi oldu. Arkasında, sol kürek kemiğinin altında, vücudunun içinde aniden ortaya çıkan ağrıya dayanamıyordu. Boyun damarlarının içindeki kanın donduğunu hissetti. Cesedi yıkayan adam yumuşak elleriyle ovuşturunca *o adam*ın damarları yumuşadı ve vücudu gevşeyiverdi. Canlanacağını zannettiyse de bu olmadı.

– Beni niye yıkıyorsunuz? Onlara söyler misin yazar? Bir ölünün kiri yıkamakla geçmez. Ben yıkanmadan gömülmesi gereken bir pisliğim.

Kendi cesedinin yıkanmasını canlı canlı seyrediyor gibiydi. Bağırmaya çalıştı ama yapamadı. Biri üstüne perde yerine delik deşik bir kumaş örten bir diğeri su döken ihtiyarların işleri başlarından aşkındı. Bir yerlere yetişmek için acele ediyor gibi bir hâlleri vardı. Artık çıplak vücudunun üzerinde gidip gelen eller de yumuşak değillerdi. Ellerine doladıkları paçavralar sanki demirden yapılmış gibi dikenliydi ve vücuduna batıyor, tenini paralıyordu. *O adam*ın sessizce yatışı, vücuduna yapılmakta olan eziyetlere razı olduğunu hatta bunu istediğini düşündürüyordu.

– Yazar! Şu an göz kapaklarımı bir açsam, bu adamcağızlar, "A, bu diriymiş!" diyerek hemen kaçışırlar…

Göz kapaklarını kıpırdatmak kadar basit bir hareketin böyle zor olabileceğini hiçbir zaman aklına getirmemişti. Göz kapaklarını açmaya çalıştı. Hayattayken farkına varmadan yaptığı bir hareketi şimdi tekrarlayamıyordu. Göz kapaklarını kıpırdatamadı. Bütün kuvvetiyle ağır bir yükü kaldırmaya çalışır gibi çabaladığında bile onları açmaya muktedir olamadı ve buna çok sinirlendi ama öfkesinin de bir faydası yoktu ne yazık ki kendisine. Değil dikenli ellerle vücudunun paralanması, cesedi lokma lokma çiğnense dahi dayanmalıydı bu acıya. Bir ölü gibi öylece yatmalıydı şimdi yerinde.

***

Zar zor gözlerini açabildi. Ölüşü ve cesedinin yıkanması tekrar gözlerinde canlandı. Şu an bile kendinin ölü mü diri mi olduğunu bilmiyordu. Pencereden içeri girmekte olan ışık, üzerinde yatmakta olduğu kanepe, masa üstündeki stetoskop, kitaplık... Bunların hepsi hayattan birer izdi. Gasilhanede çırılçıplak yatması ise ölümden izler taşımaktaydı. Vücudunun, tanımadığı adamlar tarafından yıkanması ve göz kapaklarını kıpırdatamayışı zihninde canlandı. O kadar ki, adamların birisinin okumuş olduğu ayeti dahi hatırlıyordu.

"Öbür âlem bu âlemden farklı olmalı. Yattığım yer bir kabir değildi ama ev de değildi. Yoksa Cehennem'de miydim? Cennet veya Cehennem'e gönderilmeden önce, günahlarımı itiraf ettirmek için belki evime getirmişlerdir beni. Cinayet işlemiş olan birisi yakalandığında, suçu nasıl işlediğini itiraf ettirmek için cinayet mahalline götürülüyor ya. Öyleyse, bana suçumu söyleyecek olan nerede? Tanrı nerede? O, yapacağı işi bana görünmeden yapar. Bekliyorum. Nereden başlayacak?"

O adam çevresine kulak kabartarak hayli uzun bir zaman yattı, arada kalbini dinledi. Değişen bir şey yoktu. Nefes alıp verebilmesine sevindi.

"Hayattayım ben. Cesedimi yıkamışlar ama beni mezara koymamışlar. Odam gitgide aydınlanıyor, bu, güneşin doğmakta olduğunu gösteriyor. Kalbim çalışmıyor olabilir ama nefes alıp vermekteyim. Kıpırdayabiliyorsam kalkabilirim de."

Bacaklarını biraz hareket ettirdiyse de uyuşmuş olan kolunu kıpırdatamadı. Kol ve bacaklarında ağrı hissediyordu. Koluna dayanarak dikeldi ve bacaklarını ovdu. Uyuşukluğu geçtikçe bacaklarını daha rahat hissetmeye başladı. Ben onun ellerini ovalıyordum.

– Kalbin yok ya, kanın bu yüzden daha yavaş hareket ediyor olabilir mi? Belki doktoru ararsın, ne dersin?

– Daha önce de aramıştım ve bunun bir faydası olmadı. Bacaklarımın uyuşukluğu geçer ve ben de kalkarım. Doktoru ne yapayım?

– Yoksa doktordan mı korkuyorsun?

– Hayır, doktordan değil hasta olmaktan korkuyorum. Doktora ihtiyaç duyuyorsan sen hastasın demektir.

– Hasta olmak, ölmekten iyidir.

– Yazar, her şeyi karıştırıyorsun. Rüya görmüş, sonra uyanmışım. Sen de görüyorsun ya ben hayattayım.

– Ben de senin ölmeni arzulamıyorum zaten.

– İster arzula ister arzulama, nasılsa ecelim gelince bundan bir kurtuluşum olmayacak. Ecelim gelirse diyorum ama ecelin peşimde koşmakta olan bir köpek olmadığını da iyi biliyorum. Ecel kimsenin peşinde değildir, o herkesin önündedir. Biz ecelin peşinden koşturuyoruz. Ecel bana gelmez, ben ecele giderim. Haydi, şimdi kalkalım.

Yerinden kalktı.

"Hani gezdikten sonra rahat rahat yatacaktım? Ah İbrahim Amca, rahat yatmanın bu kadar kolay olmayacağını sana söylemiştim."

Tamamen kendine gelmişti artık. Canı tekrar parka gitmek istedi. Orası şu an daha ıssızdır. Tekrar giyinmek ve yedinci kattan aşağı inmek, bir kez daha dehşet rüyalar girdabına düşmekten çok daha iyi görünmüştü ona. Kolayca giyindi ve pencereden dışarı baktı. Gördüğü rüyayı orada bırakıyormuş gibi yatağına baktı ve yavaş adımlarla evden çıktı.

Sokakta araba yoktu. Ay alçala alçala apartmanların arkasına saklanmıştı. Gökyüzü âdeta delik deşik edilmişti de o deliklerden parlayan yıldızlar gözükmekteydi. Parktaki ağaçlar birbirine başlarını yaslamış, kendi arasında fısıldaşıyor gibiydiler.

– Şuna bakın, İbrahim Amca hâlâ burada.

Gece vakti de olsa, loş da olsa onun İbrahim Amca olduğunu anladı. Eski yerinde, eski hâliyle oturmaktaydı. Amcayla karşılaşmasına sevindi, çünkü burada yalnız başına değildi.

– İbrahim Amca! Siz de mi uyuyamadınız?

– Böyle güzel havalarda evde oturamıyorum. Gecem gündüzüm aynı.

İki kişilik bankta sıkışarak oturdular.

– Biraz sıkıştırdım galiba sizi?

– Gönül sığarsa gövde de sığar, sığmak istemediği zaman da koca dünya nefsin gözüne dar görünür.

– Bu bankları da çok dar yapıyorlar.

– Sen rahatsan ben de rahatım.

Amcanın yüzü gülüyordu. *O adam* yapmacık hareketlerden hoşlanmazdı. Araya sessizlik girince uzatmadan hemen konuya girmek istedi.

– Çoktandır size bir şey sormak istiyordum İbrahim Amca. İnsanların iyisi var, kötüsü var. Kimdir iyi bir insan, nasıl birisidir o?

Altmış yaşında bir adamdan da südur etmiş olsa bu soru genç birisinin soracağı bir soruydu. İbrahim Amca, muhatabının bunu gayet ciddi olarak sorduğunu fark etti.

– İyi insan mı diyorsun? Nasıl iyi bir insan olunacağını bilebilse herkes iyi olmaya çalışırdı. Mesela, rahmetli annem iyi birisiydi. Ama o, "Nasıl iyi bir insan olmayı başarabildi?" diye sorarlarsa onlara, onun bunu bilmediğini söylerim. Zaten kimse, "Benim annem kötü birisiydi." demez.

İbrahim Amca'nın, annesinden bahsederken nefesi bile daha derinden çıkıyordu, yüzü gülüyordu.

"Bana göre bu böyle değil." dememek için kendini zor tuttu *o adam*. Amcanın yüzündeki ifade değişmedi. Böyle sıcak bir havada üşüyormuş gibi omuzlarını sıkarak devam etti:

– Şimdilerde, artık kimseye zararı dokunmayan bir insana "iyi insan" diyorlar. Bir başkasına zararı dokunmuyorsa o, iyi bir insandır.

– Herkes aynı şeyi söylüyor ama bana bu yeterli değilmiş gibi geliyor.

– Haklısın. Yine de cenazede, "Nasıl bilirdiniz?" diye sorulunca hepimiz, "İyi bilirdik." deriz. Biz öldüğümüzde aynı şeyi demelerini istediğimiz için yapıyoruz bunu. Yoksa herkes kendini daha iyi tanımaktadır.

– İbrahim Amca, siz iyi birisisiniz. Bunu değil cenazede, öbür âlemde de tekrarlamaya hazırım, eğer öbür âlem varsa tabi.

– Eskiden ben de pek inanmıyordum buna ama ya gerçekten varsa? Her şey bitince hesap kitap yapılmakta. Biz ki koca bir ömür tüketiyoruz. Bunun da bir hesabı kitabı olmalı, öyle değil mi? Benim iyi birisi olduğuma şahitlik edersen bu bana yeter. Bu bankta otururken çok defalar öbür âlemde sorulacak soruları tahmin etmeye çalıştım. Şu bankta tek başıma otururken, gece yarısı öbür âlemi gözlerimde canlandırmaya çalışıyorum. Bu yaşa gelene kadar birçok günah da işlemişim oğlum. O günahlardan dolayı kendi karşımda kendimi temize çıkarmaya çalışıyorum ama yapamıyorum. Her şeyi gördüğünü söyleyen Allah karşısındaysa bunu asla yapamam. Aklanmanın tek çaresi, boyun büküp itiraf etmek sanırım.

İbrahim Amca terlemeye başladı. Koku, *o adam*ın burnuna kadar ulaştı.

– Boş laflar hepsi. Bunun için kendini zorlama. Onca insan geçmiş bu dünyadan, bundan sonra da

geçecek. Öbür âlemde hepsini teker teker sorgudan geçirmenin sonu gelmez ki. Gerçek değil öyle şeyler.

– O kadar da uzun sürmez. Mesela, bütün ömrümde gördüklerimi anlatmam sürse sürse en fazla bir gün sürer. Bir gün bile sürmez. Orada beni dinlemezler de zaten. Sadece, "Bunu niye yaptın veya yapmadın?" diye sorarlar. Koca on yılda okulda almış olduğun bilgiyi üniversiteye giriş sınavlarında nasıl da hemencecik tespit ediyorlar. Oradaysa...

Amca devam edemedi. İsteksizce tebessüm etti. Biraz suskun oturduktan sonra:

– Sorguya çektiklerinde belli olur iyi mi yoksa kötü mü bir insan olduğun.

– Oraya varana kadar bilinemediyse orada öğrenmenin ne gereği var?

– Buna sevinmiş gibisin.

– Sevinmedim de üzülmedim de. Elle gelen düğün bayram, demek istedim.

– Bu dünyada da öbür dünyada da her şey insanın başına teker teker geliyor. Savaşta bir arkadaşımın bacağı kopmuştu. Garibim, şimdi bizim hayal dahi edemediğimiz şeyleri bir yıldan beri başından geçirmekte. Tahta bacağına vurarak: "Benim bu tahta bacağım sağlam olandan daha iyi. Çünkü her nereye basarsam basayım hiçbir şey hissetmiyor." diyordu. Kendimi onun yerine koyuyorum şimdi. Hepimiz birer tahta bacak gibi olduk. Hiçbir şey duymuyoruz ama yine de yolumuza devam ediyoruz.

İbrahim Amca yine tebessüm etti.

O adam az kalsın "amcacık" diyecekti.

– Amca, haydi evlerimize gidip yatalım.

– Uyunabilen bir yer biliyorsan söyle, ben de oraya gideyim. He he he.

– Gidelim. Zaten aynı yöne gideceğiz.

– Herkesin yönü aynı yön. He he he.

– Bu kadar sıkıntıya rağmen gülebiliyorsun. Bunu bana da öğretir misin?

– Bunu öğrenemezsin. Devamlı gül. Ağlamak istediğin zaman bile gül. Kimse anlamaz senin ağladığını veya güldüğünü. Haydi, şimdi asansöre bin ve evine çık. Hepiniz benim üzerimde oturuyorsunuz. Ben nasıl gülmeyeyim? He he he.

– Tamam. Haydi, iyi uykular.

– Güle güle. Uyuyamadığın zaman oraya gelirsen ben hep oradayım. Gülmek istediğin zaman gel.

– Gelirim İbrahim Amca, mutlaka gelirim.

– Mutlaka deme. O kadar önemli değil. Uyuyabilirsen uyu. Bak, asansör de geldi.

Zemin katta oturmakta olan İbrahim Amca'yla vedalaşarak asansöre bindi. Bir zamanlar Maysa'yla, "Öbür âleme kadar götür." demişti de asansör yedinci katta durmuştu. Aynı asansör *o adam*ı yukarı kaldırmaya başladı.

***

Bugün artık ikinci gün, *o adam* kalpsiz uyandı ve dünyaya kulak verdi. Güne daha erken uyanan sokağın sesi az duyulmaktaydı. Yavaş bir hareketle elini göğsüne götürdü. Hiçbir ses gelmedi. Maysa'nın vefat ettiği günün ertesi gün de buna benzer bir sessizlik kaplamıştı her yanını ama sonra geçmişti. Bu da geçecekti.

Telefon çaldı. Telefona bakmak istemedi. Bıkmıştı hem "yukarıdaki"nden hem oğlundan. Sonra, işten arıyor olabilirler, diyerek telefona baktı.

– Evet.

– Kalktın mı iğrenç yaratık? Gece boyunca korkumdan uyuyamadım. Her nereye baksam senin yılanı gördüm.

– Ben...

– Sus, konuşma. Senin sesinden de nefret ediyorum.

O adam hemen telefonu kapattı. Buna ne sinirlenmişti ne de üzülmüştü. Mutfağa gitti ve ocağa çay suyu koydu. Masanın üzerindeki bulaşıkları topladı ve yıkadı. Çaydanlığa kekik karıştırılmış çaydan koydu. Masanın üstünde duran stetoskobu eline aldı.

– Yazar! Bu alet, geçen asırdan kalma ve şimdi hiçbir işe yaramıyor. Şimdiki insanların kalplerini bunlarla dinleyemezsin.

Söylediği şeylere içtenlikle güldü. Elindeki aleti bir kenara fırlatıp attı.

– Senin istediğin gibi bir kalp kimde var ha? *M*'de mi var yoksa *N*'de mi? Onlardaki kalp değil. Onlardaki, iki kapakçığı ve dört odacığı olan bir pompa. Bir pompa, anlıyor musun?

– Daha düne kadar üzerine binilip inilen bir meydandı o, şimdi pompa oldu. Sende o bile yok ama...

– Evet yok. Ne olacak? İyi ki yok. En azından kalp krizi geçirerek ölmeyeceğim belli.

O adam, yüzüme acı bir tebessümle bakıyordu. Dilimi ısırdım. Şimdi ona ne desem de kâr etmeyecekti. Kulaklarından birisi kopsa ve yere düşse şu anda halkın arasına çıkamaz ama lastik bir kulak yaptırır, saçını uzatır veya başka bir çaresini bulup nihayetinde çıkmayı becerirdi. Kalpsizlikse buna benzer bir şey değildi. Kimse bunun farkına varmasa bile kendin biliyordun. Onu sakinleştirmek amacıyla aklıma ilk gelen şeyi söyledim:

– Ağaçlar da kalpsizdir.

– Ağaçlar mı dedin? Ağaçları karıştırma. Ağaçları insanlarla kıyaslayamazsın. Ağaçlar ne betondur ne demir. Onlar temizdir ve sıcaktır. Ağaçlar kadar şefkatli, sabırlı ve masum başka hiçbir şey yoktur şu dünyada. Dallanıp budaklanır ve yapraklarını bizim gibi alçak mahlûklara gölge eder. Ne bir şey der ne de senin gıybetini ederler. Sadece ara sıra başlarını sallarlar. Ama kim onların baş sallamalarıyla ilgilenir ki? Nereye dikilirse dikilsin yaz kış, bütün ömürleri boyunca orada sabit kalarak dallarını sallamalarına çocukken çok üzülürdüm.

O adam, Maysa'nın intihar ettiği balkona çıktı. Sigara yaktı. Dışarı bakmak istemiyordu. Sırtını balkon korkuluklarına dayadı. Önünde evi, arkasında dünya vardı. Hayatı boyunca evini dış dünyadan kopuk, bağımsız bir hâle getirmek için çabalayıp durmuştu. Tuz ya da kahve istemek de dâhil, hiçbir şey için komşusunun kapısını çalmadı. Hiçbir komşusu da onun kapısını çalmamıştı. Kimseye yük olmamıştı ve kimsenin de yükünü çekmemişti. Sadece kendi onayladığı malzemelerin tüneğine girmesine ve tüneğinden çıkmasına izin verdi. Ama hakikatte öyle mi oldu? Hayır. Tam aksine, istemediği şeyler içine doldu ve çıkmasını istemediği şeyler de su sızar gibi dışarı akıp gitti. İnsanlar kardeşçe bir hayat sürdürmek istiyor ve başkalarının kendi hayatlarına karışmasını istemiyorlar. Ama yine de başkasını çekiştirmek, onun gıybetini etmek en tatlı, en ilgi çekici şey. Başkası... Başkası...

Bunları düşünürken oğlunun öğretmenini, *M*'yi, birlikte çalıştığı iş arkadaşlarını, bütün tanıdıklarını veya bütün insanlığı mı düşünmüştü, bilemiyorum. Belki o, sadece kendini düşünmüş de olabilir. Tam o sırada alt kattan açılan balkon kapısının sesi duyuldu.

– Anne burada oynayabilir miyim?

Kulağına hoş gelen sesin sahibini görebilmek için alt kata baktı. Balkondaki kız oyuncak bebeğini bir beze sarmaya çalışıyordu. *O adam* hemen evine girdi

ve giyinmeye başladı. Hızlı bir şekilde giyindi ve evden çıktı. Sokakta bir taksi durdurdu.

"Çocuk Dünyası" mağazasına gidelim.

– Tabi efendim.

– Teşekkür ederim. İşte, insan dediğin böyle olmalı.

– Çok uzak olmamalı orası. Yoksa mağazaya değil de orada bir yerlere mi gitmek istiyorsunuz?

– Hayır. Mağazaya gitmek istiyorum ama biraz acelem var.

– Anlaşıldı. Torunlardan birisinin doğum günü gelmiştir, siz de unutmuşsunuzdur. Bu yüzden acele ediyorsunuz. Hemen çıkacaksanız bekleyebilirim.

– Beklersin beklemesine de epeyce bekleme parası da alırsın.

– Beyefendi ne verirseniz onu alırım. Yok, içeride çok duracağım, seçerek alacağım diyorsanız, onu da siz bilirsiniz.

– Sadece bir oyuncak bebek alacağım.

– O zaman bekleyeyim.

O adam sesini çıkarmadı, içinden, "Bekle bakalım." dedi. Araba iki kavşaktan geçip hemen mağazanın bulunduğu yere vardı.

Elinde içinde oyuncak bebek olan bir kutuyla kısa sürede dışarı çıktı. Aldığı oyuncağı şoföre de göstermek istedi. Sonra bunun yakışıksız olacağını düşünerek vazgeçti. Şoför ilgiyle kutuya baktı ama bir şey demedi.

"Keşke balkondan içeri girmemiş olsa."

– Torununuz çok sevinecek. Kaç yaşını doldurdu?

– Torunum için değil, komşunun kızı için aldım. Güzel bir çocuk. Balkonda oynuyordu, ona baktım ve oyuncağının kol ve bacaklarının kopmuş olduğunu gördüm. İçimden yenisini almak ve ona hediye etmek geldi.

– Ha, öyle mi? Son zamanlarda oyuncakları çok sağlam üretmiyorlar. Hemen bozuluveriyor oyuncaklar. Benim de bir kızım var.

Taksi *o adam*ı evine getirdi. Şoför, kendine verilen beş manatı çok görüp para üstü bile verdi. *O adam* tebessüm ederek başını salladı.

Asansöre bindi. Az kalsın altıncı katın düğmesine basıyordu. Yediye basıp evine geldi. Üzerini bile değiştirmeden balkona çıkıp, aşağıya baktı. Kızcağız hâlâ balkonda oyun oynamaktaydı. *O adam*, getirdiği oyuncağın beline ip bağlayarak onu aşağıya sarkıtmaya başladı. Görünmemek için biraz geriye çekildi. Kızcağız yukarıdan sallanarak inen bebeği görünce çok şaşırdı. Bebek çocuğa kadar ulaşmıştı. Çocuk bebeğe sarıldı. *O adam* ipi elinden kaçırdı. Çocuk annesini çağırdı.

– Anne, anne! Bak, Allah bana yeni bebek verdi.

O adam aşağıya baktığında balkonda kızın olmadığını gördü. Annesi bir süre kızına dikkat etmemiş olmalı. Sonra ikisi birlikte balkona çıktılar. Sesleri *o*

*adam*a kadar ulaşıyordu. *O adam* hem onlara görünmek istiyor hem de bundan çekiniyordu.

– Nereden buldun bunu kızım?

– Yukarıdan, dedim ya, Allah'tan. İpe asılı olarak geldi.

– Bu ipe mi?

– Evet. Çektim ve aldım.

– Kim olabilir acaba? Babaannen de alt katta oturuyor ama.

Üstlerinde on kat daha vardı. Onların hangisi olabilirdi?

"İp o kadar uzun değil. O bilim adamı kılıflı herif mi yoksa? Ah, azıtmış dul herif. 'Yukarıdaki'si yetmemiş gibi..."

O adam bundan sonrasını duymak istemedi. Annesi ne derse desin, oyuncakla kızı oynayacaktı.

– Anne, anne! Allah bana bir kardeş verdiğinde onu da mı böyle iple sallayarak verir? Öyle mi anne?

Anne, kızını duymuyordu bile. O, üst kattaki "yaşlı bunak"ın kapısına mı dayansam yoksa buradan bağırsam mı diye düşünüyordu. Niye kapısına dayanayım ki diyerek:

– Komşu, komşu, diye bağırdı.

O adam saklandığı yerden çıktı ve aşağıya baktı.

– Bunu siz mi yaptınız?

– Neyi? Ha oyuncak bebeği mi? Evet, mağazadan yeni aldım. Yepyenidir.

– Yepyeniymiş. Oyuncak alacak paramız mı yok zannettin bizi? Ne yani sizin paranız mı bol, yoksa yufka yürekli mi dedirtmek istiyorsunuz kendinize?

– Ben yufka yürekli değilim, aslında bende yürek de yok. Ama siz onu atmayınız. Hediye olarak kabul etmek istemiyorsanız onu benden satın alın. Burada kutusu var ve üzerinde fiyatı da yazmakta. Fiyatı otuz manat. Bakmak isterseniz kutuyu verebilirim.

– Ne o, kendi beğenmediğiniz bir şeyi bize mi satmak istiyorsunuz? Bu kadarcık şeye o kadar para verilir mi?

– İthal bir oyuncak o. Kaliteli ve kolay kolay bozulmaz. Kutuyu vereyim diyorum size, kendiniz de bakabilirsiniz.

Kutu, havada kayarak alttaki komşunun balkonunu teğet geçti.

– Hay aksi! Bana inanmalısınız. Bana parası da lazım değil.

– Bana da sizin oyuncağınız lazım değil. Gelin onu alın, yoksa onu aşağıya atarım.

– Rica ederim, kızınız da onu pek sevmişti.

– Sizinle mi uğraşacağım? Leyla, bırak kızım oyuncağı. Kendi oyuncağını al.

– Kendi oyuncağım çok eski ama anne.

– Yine mi dayak istiyorsun? Bak, baban gelirse söylerim!

– Lütfen ama rica ediyorum. Komşu komşunun...

O adam cümlesini bitirmeden balkon boşalmıştı. İstenmeyen oyuncak bebek alt balkonda yüzükoyun yatmaktaydı. *O adam* oyuncağa sahip çıkmalıydı.

"Gidip konuşursam belki ikna olurlar..."

Ama buna muvaffak olamadı. Elinde oyuncakla geri döndü. Annesi kabul etseydi kız oyuncağı beğenmişti ama...

Üzgün üzgün kanepeye oturdu. Kırmızı elbiseli oyuncak yanında yatmaktaydı. Onu tekrar eline aldı. Mağazada inceleyememişti. Bebeğin çoraplarını ve ayakkabılarını inceledi. Yatırdığında "Anne!" diyordu oyuncak bebek. Onun gözlerini kapamasına güldü, saçlarını okşadı.

– Senin de kalbin atmıyor, benim de. Tek farkımız, ben senden biraz daha fazla kelime biliyorum. Ben bir bilim adamıyım. Ama senin gibi "Anne!" diyemiyorum. Mutluluk dolu ve içi gülen gözlerin var. Ama sen üzülme. Kalpsiz olmanın şöyle güzel bir tarafı var: Az önce komşu kadın demediğini bırakmadı ama söylediklerinin bana hiçbir etkisi olmadı. Kalben sevinemem, üzülemem, içten dinleyemem ve konuşamam. Beni konuşturup da ne yapacaksın? Eskiden beri hep böyle kalpsiz yaşamayı arzulamıştım; işte, arzuma ulaşmış bulunuyorum nihayet. Ancak ona ulaşınca, ömür boyu arzulamış olduğum şeyin ne olduğunu anlayabildim. Lakin ikimiz arasında bir fark var: Alt kattaki çocuğu sevindirmek istiyorum. Oğlumu oğlum, gelinimi gelinim gibi sevmek istiyorum; torun sevmek istiyorum. Kardeşimle oynarken düşerek dudağı parçalanmasın diye

onun yerine ben düşmek istiyorum. Şu anda utancımdan yerin dibine girmiş durumdayım. Ben değil de başka birisi vermiş olsa o kadın, seni mutlaka kabul ederdi. Kabul ederdi, duyuyor musun? Kabul ederdi. Sen bana Maysa'mı hatırlattın. Daha genç bir kızken onun da gözleri hep gülerdi.

Ben araya girdim.

– Almazsa almasın. Evde votka bitmiş. Haydi, seninle dükkâna gidip gelelim. "Yukarıdaki" de...

– Biliyor musun? Bugün Maysa'nın vefat ettiği gün sanırım.

– Onu nasıl hatırlayabildin? O günden beri yirmi beş yıl geçti.

– Elli yıl da geçse, vefat günü olan 20 Haziranı unutamam. Oğlum Sahi de dün eşiyle gelerek bunun için, hem de cuma akşamı, annemin ruhunu şad edelim diye birlikte yemek yemek istemiştir.

Boğazı doldu ve arkasını döndü. Hikâye kahramanım sırtını da dönse ona sarılmak istedim. Belki vücut sıcaklığı geri dönmüştür. Kalbi de... *O adam* içini dinledi ve geri döndü. Bana dik dik baktı.

"Termometre nerede, nerede termometre?" diyerek komodinin üstünde duran termometreyi alıp *o adam*ın koltuk altına sıkıştırmak istedim. *O adam* termometreyi itti ve bana dik dik bakmaya devam etti. "Kalbim... Kalbim atıyor." Bunu bana onun dili değil parıl parıl göz bebekleri söylemekteydi. Stetoskobu aldım ve metal ucunu onun gömleğinin üstüne bastırdım, kulaklıklarını taktım. O da bir

yandan bana kalbini dinletmek istiyor, bir taraftan da gayri ihtiyari gözünden dökülen boncuk boncuk gözyaşlarını siliyordu. Sonunda elimden tutarak aletin metalik ucunu vücuduna yapıştırdı. Kalbi çalışıyordu. Ben de ona sarıldım. İkimiz tek bir kişiye dönüştük.

Oyuncak bebeği aldım ve balkona çıktım. Alt kattaki çocuk benim balkona çıktığımı anlamış olmalı. Kızcağız yukarı baktı ve beni görünce tebessüm etti. Hemen bir ip buldum. Yukarıdan sarkıtılan bebeği görünce alkışlamaya, zıplamaya başladı. O an aniden yerden bitmiş gibi annesi çıktı. Oyuncak bebeği aldı ve onu aşağıya fırlatıp attı. Elim havada kalmıştı. Oyuncak bebek hızla aşağıya düşüyordu. Gide gide asfalta çarptı. Benim dünyam sarsılmıştı. Bebek, yukarıdan bakınca kırmızı bir nokta gibi görünüyordu. Asansörün gelmesini beklemeden aşağıya koştum. Gidip bebeği aldım ve tüneğime döndüm.

Oğlumun işine telefon açtım:

– Sahi orada mı?

... Yok mu? Sonra tekrar ararım.

Evini aradım.

– Ayna! Artık benimle rahatça konuşabilirsin. Yüzünü kaçırmana gerek yok. Sahi gelir veya ararsa ona söyle, "Baban bize taşınacakmış." de.